

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

**Sprawozdanie z działalności
Miejskiego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Krakowie
za rok 2006**

Kraków 2007

SPIS TREŚCI

1	Informacje ogólne.....	4
1.1	Nowe istotne przedsięwzięcia wdrożone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie w 2006 roku.....	4
1.2	Plan wydatków Systemu Pomocy Społecznej.....	7
1.3	Realizacja dochodów Gminy Miejskiej Kraków w 2006 roku, w zakresie pomocy społecznej.....	8
2	Pomoc środowiskowa i organizacja społeczności lokalnej realizowana przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie.....	11
2.1	Pomoc finansowa dla osób i rodzin w środowisku lokalnym.....	11
2.2	Środowiskowe działania interwencyjne i pomocowe.....	13
2.3	Wybrane projekty socjalne realizowane na rzecz klientów przez filie MOPS.....	13
2.4	Rządowy Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.....	18
2.5	Pomoc dla gospodarstw rolnych w celu złagodzenia skutków suszy.....	18
2.6	Zadania priorytetowe Dzielnic, Dzielnicowe Konkursy Grantowe.....	18
2.7	Usługi opiekuńcze na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych, specjalistyczne usługi opiekuńcze.....	19
2.8	Budowanie sieci oddziaływań metodą streetwork.....	19
2.9	Akcja „Pomagaj naprawdę”.....	20
2.10	Program Edukacyjny na Rzecz Społeczności Romskiej w Polsce.....	20
2.11	Organizacja i koordynacja wolontariatu w MOPS w 2006 roku.....	20
2.12	Uczestnictwo w realizacji zadania Kuratorium Oświaty w Krakowie w zakresie organizacji wypoczynku letniego dla dzieci z rodzin najuboższych oraz kierowanie dzieci na wypoczynek letni organizowany przez organizacje pozarządowe.....	21
2.13	Darowizny rzeczowe i inne akcje socjalne.....	21
2.14	Prowadzenie postępowań przygotowawczych w celu wydawania decyzji potwierdzających prawo do świadczeń z opieki zdrowotnej.....	21
2.15	Klub Integracji Społecznej.....	21
3	Pomoc specjalistyczna realizowana przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie.....	25
3.1	Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom częściowo lub całkowicie pozbawionym opieki rodziców..	25
3.1.1	Działania o charakterze profilaktycznym – placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego....	25
3.1.2	Działania o charakterze interwencyjnym i pomocowym – rodziny zastępcze.....	26
3.1.3	Działania o charakterze interwencyjnym i pomocowym – całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze.....	28
3.1.4	Działania o charakterze interwencyjnym i pomocowym – ośrodki adopcyjno- opiekuńcze.....	30
3.1.5	Działania o charakterze interwencyjnym i pomocowym – usamodzielnienie wychowanków rodzin zastępczych i placówek oraz kontynuowanie nauki.....	30
3.1.6	Wydatki z tytułu umieszczenia dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów.....	31
3.2	Poradnictwo specjalistyczne, rodzinne i terapia rodzin.....	33
3.2.1	Poradnictwo rodzinne i terapia rodzin.....	33
3.2.2	Poradnictwo prawne i psychologiczne świadczone przez pracowników MOPS.....	33
3.2.3	Poradnictwo psychologiczne i prawne realizowane w ramach programu „Praca ze sprawcą przemocy”..	33
3.2.4	Poradnictwo telefoniczne.....	34
3.3	Interwencja Kryzysowa.....	34
3.4	Wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych w ramach pomocy specjalistycznej realizowanej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie.....	36
3.5	Domy Pomocy Społecznej.....	36
3.6	Dzienne Ośrodki Wsparcia.....	36
3.6.1	Ośrodki Wsparcia dla Osób Starszych.....	37
3.6.2	Środowiskowe domy samopomocy.....	37
3.6.3	Mieszkania chronione.....	38
3.7	Punkt obsługi osób niesłyszących.....	38
3.8	Pomoc na rzecz osób bezdomnych.....	38
3.8.1	Świadczenia materialne na rzecz bezdomnych.....	38
3.8.2	Zapewnienie schronienia.....	39
3.8.3	GWAB - Grupa Wsparcia dla Osób Wychodzących z Bezdomności.....	40
3.8.4	Projekt „WSPARCIE – streetworking w środowisku osób bezdomnych”.....	40
3.8.5	„Akcja Zima” – interwencje w miejscach pobytu osób bezdomnych w okresie zimowym.....	41
3.8.6	Organizacja wieczerzy wigilijnej dla osób bezdomnych.....	41
3.8.7	Akcja „Pomoc Osobom Zebrzącym”.....	41
4	Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych.....	44

4.1	Zadania realizowane w zakresie rehabilitacji społecznej	44
4.1.1	Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej	44
4.1.2	Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	44
4.1.3	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	45
4.1.4	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów	45
4.1.5	Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych	46
4.2	Zadania realizowane w zakresie rehabilitacji zawodowej	47
4.2.1	Pożyczki na rozpoczęcie działalności gospodarczej	47
4.2.2	Zwrot kosztów wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne	47
5	Strategia rozwiązywania problemów społecznych	49
6	Pomoc finansowa z tytułu ochrony macierzyństwa – tzw. „becikowe”	49
7	Współpraca z mediami	49
8	Udział w projektach finansowanych przez Unię Europejską w ramach Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL	50
8.1	Krakowska Inicjatywa na rzecz Gospodarki Społecznej – Cogito	50
8.2	Partnerstwo Inicjatyw Nowohuckich Nowa Huta – Nowa Szansa	50
8.3	Edukacja dla Integracji – Partnerstwo na rzecz Uchodźców	50
9	Realizacja programu stypendialnego dla studentów na rok akademicki 2006 – 2007 w ramach działania 2.2. „Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez programy stypendialne” Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004 – 2006, ...	51
10	Współpraca międzynarodowa w roku 2006	52
10.1	Współpraca z miastem Frankfurt nad Menem	52
10.2	Współpraca z miastem Bielefeld	52
10.3	Zakres pozostałej współpracy międzynarodowej	53
11	Kadry Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie, doskonalenie zawodowe pracowników	56
11.1	Więcej pracowników socjalnych – skuteczniejsza pomoc	57
12	Ważniejsze przedsięwzięcia i działania zapewniające ciągłość funkcjonowania MOPS	57
12.1	Wdrożenie systemów informatycznych	57
12.2	Realizacja zakupów usług, konserwacji i dostaw	58
12.3	Roboty remontowe	58

1 Informacje ogólne

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie działa na podstawie Statutu przyjętego uchwałą Nr LXIII/579/04 Rady Miasta Krakowa z dnia 20 października 2004 r. oraz Regulaminu Organizacyjnego zatwierdzonego zarządzeniem Nr 1460 Prezydenta Miasta Krakowa z dnia 9 sierpnia 2005 r. (z późniejszymi zmianami, tekst oraz teksty zmian dostępne na stronie www.mops.krakow.pl).

W roku 2006 w sferze zainteresowania pomocy społecznej znalazło się około 8 % mieszkańców Krakowa. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej objął pomocą 27 183 rodziny, składające się z 55 509 osób. Udzielono pomocy 8 722 rodzinom z dziećmi, 3 239 rodzinom niepełnym, 6 798 rodzinom emerytów i rencistów.

W celu realizacji zadań (świadczeń pieniężnych i niepieniężnych z pomocy społecznej) przeprowadzono 68 740 wywiadów środowiskowych rodzinnych i wydano 132 746 decyzji administracyjnych. Aby wydrukować wydawane w sprawie świadczeń decyzje administracyjne zużyto 756 ryz papieru.

W odniesieniu do spraw prowadzonych w 2006 roku do MOPS wpłynęło 96 skarg, złożonych przez 67 osób, w tym 5 skarżących wycofało swoje zarzuty. Po przeprowadzeniu postępowań wyjaśniających ustalono, iż 5 skarg było zasadnych, w wyniku czego podjęto działania w celu zapobieżenia powtarzaniu się w przyszłości stwierdzonych nieprawidłowości.

1.1 Nowe istotne przedsięwzięcia wdrożone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie w 2006 roku

- **Wdrożenie prac społecznie użytecznych**

Program reintegracji społeczno-zawodowej „Prace Społecznie Użyteczne” został uruchomiony w 2006 roku na podstawie ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001 z późn. zm.) oraz Rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 25 października 2005r. (Dz. U. Nr 210, poz. 1745) w sprawie trybu organizowania prac społecznie użytecznych.

Zarządzeniem Prezydenta Miasta Krakowa Nr 216/2006 z dnia 30 stycznia 2006 r. prace społecznie użyteczne w całości są organizowane w Krakowie przez MOPS, przy współpracy z Grodzkim Urzędem Pracy. Pierwsze prace społecznie użyteczne zostały zorganizowane w Krakowie w kwietniu 2006 r.

Prace społecznie użyteczne wykonywane są przez osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej lub organizacjach, instytucjach zajmujących się pomocą charytatywną lub na rzecz społeczności lokalnej. Czas pracy w ramach prac społecznie użytecznych w ciągu tygodnia nie może przekroczyć 10 godzin. Świadczenie dla osób wykonujących prace społecznie użyteczne wypłacane jest ze środków Gminy Miejskiej Kraków w kwocie 6 zł za godzinę, z czego 60 % świadczenia refundowane jest z Funduszu Pracy.

Komórką odpowiedzialną za wdrożenie prac społecznie użytecznych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Krakowie jest Klub Integracji Społecznej. W 2006 r. w ramach prac społecznie użytecznych w Krakowie pracowały łącznie 242 osoby, z czego w MOPS 53 osoby, w organizacjach pozarządowych 68 osób, w jednostkach budżetowych 121 osób. Łączna ilość przepracowanych godzin wyniosła 27 351,8.

W 2006 r. prace społecznie użyteczne realizowano w 31 podmiotach: 23 jednostkach budżetowych (UMK, MOPS, DPS, szkoły, przedszkola, szpitale) oraz 8 organizacjach

pozarządowych (CARITAS, MISTiA, Stowarzyszenie Ognisko, Fundacja Finestra, Fundacja im. Bł. Anieli Salawy, Hospicjum; klubach sportowych - KS Cracovia, KS Wanda).

- **Wdrożenie programów robót publicznych**

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie w 2006 roku, wdrażał do realizacji zadanie organizacji robót publicznych w rozumieniu art. 2 pkt 32 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Roboty publiczne organizowane przez MOPS skierowane są do bezrobotnych objętych pomocą społeczną. Komórką odpowiedzialną za wdrożenie robót publicznych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Krakowie jest Klub Integracji Społecznej.

W ramach robót publicznych realizowany był Program Reintegracji Społeczno-Zawodowej „Sprzątanie”. Osoby zatrudnione w ramach programu, w oparciu o instrument rynku pracy, roboty publiczne, wykonywały pracę polegającą na utrzymaniu czystości w filiach i działach centralnych MOPS. W 2006 r. zrealizowano II edycje programu „Sprzątanie”, uczestniczyło w nim w sumie 30 osób (po 15 uczestników w każdej edycji), w trakcie programu pracę porzuciła 1 osoba, zgodnie z harmonogramem edycji zakończyło ją 29 osób. Warto dodać iż dzięki realizacji programu MOPS zrezygnował ze zlecenia podmiotom zewnętrznym realizacji usług sprzątania.

- **Projekt „Streetworking – skuteczny kontakt z klientem”**

Projekt realizowany jest w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwoju Zasobów Ludzkich 2004 – 2006. Dofinansowanie projektu z Europejskiego Funduszu Społecznego opiewa na kwotę nieprzekraczającą 568 916 zł. W 2006 r. na realizację projektu wprowadzono do budżetu Miasta Krakowa kwotę 113 373 zł. Działania podejmowane w ramach projektu polegają na świadczeniu pracy socjalnej w przestrzeni publicznej. Oddziaływania projektu kierowane są do 2 grup beneficjentów:

- a) osób bezdomnych, przebywających na terenie Krakowa,
- b) młodzieży gimnazjalnej oraz starszej – zamieszkałej w Krakowie.

Cechą wspólną tych grup, charakterystyczną dla ich funkcjonowania jest traktowanie przestrzeni publicznej – „ulicy” jako swoistego centrum życiowego, w wymiarze osobistym i społecznym. Wykorzystując metodę „streetwork” pracownicy MOPS w Krakowie docierają do tych osób, które z powodu własnej postawy lub stopnia marginalizacji nie mogą lub nie chcą korzystać z instytucji pomocowych, mimo iż ich sytuacja tego wymaga. Projekt „Streetwork – skuteczny kontakt z klientem” stanowi uzupełnienie systemu pomocy społecznej w Krakowie

W 2006 r. w ramach realizacji projektu przygotowano plan jego wdrożenia, podjęto również pierwsze działania merytoryczne, pracą socjalną zostały objęte 33 osoby bezdomne (25 – mężczyzn, 8 – kobiet) oraz 15 osób rekrutujących się z grupy młodzieży gimnazjalnej oraz starszej (14 mężczyzn -1 kobieta). Zgodnie z realizowanym harmonogramem projektu równoległe ze świadczeniem pracy socjalnej w środowisku młodzieży gimnazjalnej oraz starszej (realizują ją 2 zespoły po 3 osoby) i osób bezdomnych (1 zespół) rozpoczęto przeprowadzanie diagnozy środowisk m.in. podjęto działania mające na celu rozpoznanie miejsc szczególnego nasilenia aktywności beneficjentów i jej przejawów. Zbierane są także informacje dotyczące liczebności obu grup z uwzględnieniem płci beneficjentów.

- **Projekt Krakowska Inicjatywa na Rzecz Gospodarki Społecznej Cogito**

W ramach Inicjatywy Wspólnotowej UE, EQUAL Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie wdraża projekt pn. „Krakowska Inicjatywa na rzecz Gospodarki

Spółecznej – Cogito”, którego celem jest wypracowanie i testowanie mechanizmu tworzenia przedsięwzięć w ramach tzw. „gospodarki społecznej”, jako metody integracji społeczno-zawodowej osób i grup podlegających wykluczeniu.

W ramach projektu pomocą objęto około 100 osób borykających się z problemami psychicznymi, a dodatkowo nie mających pracy. Dla osób tych przewidziano możliwość skorzystania z poradnictwa prawnego, psychologicznego, zawodowego. Przygotowano także miejsca pracy dla 17 osób w ramach grupy remontowej oraz dla 3 osób w ramach Działu Poradnictwa MOPS. Osoby biorące udział w projekcie otrzymują odpowiedni rodzaj biletów MPK, aby mogły dojechać na zajęcia, do których zostały zakwalifikowane oraz do pracy.

Zakłada się iż, na skutek udziału w projekcie osoby te zostaną wystarczająco wzmocnione aby radzić sobie samodzielnie na rynku pracy. Wypracowane rozwiązania zostaną zastosowane jako model wspomagający organizowanie pomocy dla grup osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. W latach 2006 – 2008, na realizację działań przewidzianych projektem Gmina Miejska Kraków otrzyma kwotę 1 307 887 zł.

- **Realizacja projektów socjalnych, aktywizacja i organizowanie społeczności lokalnych**

Do zadań pracownika socjalnego należy w szczególności świadczenie pracy socjalnej w celu pomocy osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do możliwie samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie, poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Zgodnie z art. 119 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593 z późn. zm.), w ramach współpracy ze środowiskiem lokalnym realizowane są następujące działania: pomoc w uzyskiwaniu dla osób będących w trudnej sytuacji życiowej poradnictwa dotyczącego możliwości rozwiązywania problemów i udzielania pomocy przez właściwe instytucje państwowe, samorządowe i organizacje pozarządowe oraz wspieranie w uzyskiwaniu pomocy, pobudzanie społecznej aktywności i inspirowanie działań samopomocowych w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób, rodzin, grup i środowisk społecznych, współpraca i współdziałanie z innymi specjalistami w celu przeciwdziałania i ograniczania patologii i skutków negatywnych zjawisk społecznych, inicjowanie nowych form pomocy osobom i rodzinom mającym trudną sytuację życiową.

Realizacja tych zadań jest szczególnie ważna w dużym mieście, gdzie często ma miejsce zerwanie tradycyjnych więzi w społeczności (np. sąsiedzkich) oraz gdzie rodziny mają charakter struktur nuklearnych wypierających struktury wielopokoleniowe.

Wśród form realizacji działań środowiskowych szczególną uwagę należy zwrócić na projekty socjalne wyrażające się konkretnymi zrealizowanymi w społecznościach lokalnych przedsięwzięciami. W 2006 roku realizowano projekty socjalne, które można skategoryzować według następujących rodzajów celów:

1. Zapewnienie warunków wyrównywania szans rozwoju, szczególnie dzieci ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym.
2. Zapewnienie warunków integracji społecznej dzieci z różnych środowisk.
3. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu, osób i grup nim zagrożonym.
4. Reintegracja społeczna osób i grup podlegających wykluczeniu społecznemu oraz zapobieganie pogłębianiu wykluczenia społecznego.
5. Organizacja działań samopomocowych we wspólnym obszarze problemowym.
6. Zapewnienie możliwie pełnego udziału w funkcjonowaniu społecznym osobom starszym i niepełnosprawnym.
7. Zwiększenie dostępności informacji nt. pomocy społecznej.
8. Animacja aktywności lokalnej oraz organizacja społeczności lokalnej.

W ramach tak ujętych projektów społecznych zorganizowano w 2006 roku około 50 przedsięwzięć, w których wzięło udział około 3 100 osób pozostających w kręgu zainteresowania Ośrodka Pomocy Społecznej.

Szczegóły w rozdziale 2. Pomoc środowiskowa i organizacja społeczności lokalnej realizowana przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie, podrozdział 2.3 Wybrane projekty społeczne realizowane na rzecz klientów przez filie MOPS.

1.2 Plan wydatków Systemu Pomocy Społecznej

Zadania Gminy Miejskiej Kraków realizowane przez MOPS	Plan	Wykonanie	Wykonanie/ plan
	31.12.2006 r.	31.12.2006 r.	(3/2)
1	2	3	4
wydatki bieżące,	112 061 340,00 zł	111 240 508,30 zł	99,27%
w tym 20 % to dotacje dla podmiotów niepublicznych realizujących zadania pomocy społecznej (z wyłączeniem dotacji dla podmiotów realizujących usługi opiekuńcze)	21 236 860 zł	21 226 334,44 zł	99,95%
wydatki inwestycyjne	541 000,00 zł	532 809,00 zł	98,49%
Suma	112 602 340,00 zł	111 773 317,34 zł	99,26%

Zadania Gminy Miejskiej Kraków realizowane przez publiczne jednostki pomocy społecznej	Plan	Wykonanie	Wykonanie/ plan
	31.12.2006 r.	31.12.2006 r.	(3/2)
1	2	3	4
wydatki bieżące	74 172 135,00 zł	73 989 153,05 zł	99,75%
wydatki inwestycyjne	6 095 900,00 zł	6 054 283,92 zł	99,32%
Suma	80 268 035,00 zł	80 043 436,97 zł	99,72%

Zadania Gminy Miejskiej Kraków realizowane przez system pomocy społecznej	Plan	Wykonanie	Wykonanie/ plan
	31.12.2006 r.	31.12.2006 r.	(3/2)
1	2	3	4
wydatki bieżące	186 233 475 zł	185 229 661,30 zł	99,46%
wydatki inwestycyjne	6 636 900 zł	6 587 092,92 zł	99,25%
Suma	192 870 375 zł	191 816 754,42 zł	99,45%

1.3 Realizacja dochodów Gminy Miejskiej Kraków w 2006 roku, w zakresie pomocy społecznej

Dochody MOPS	Wykonanie dochodów
1	31.12.2006 r.
Suma	7 804 673 zł

Dochody publicznych jednostek pomocy społecznej	Wykonanie
1	31.12.2006 r.
Suma	12 609 863, 30 zł

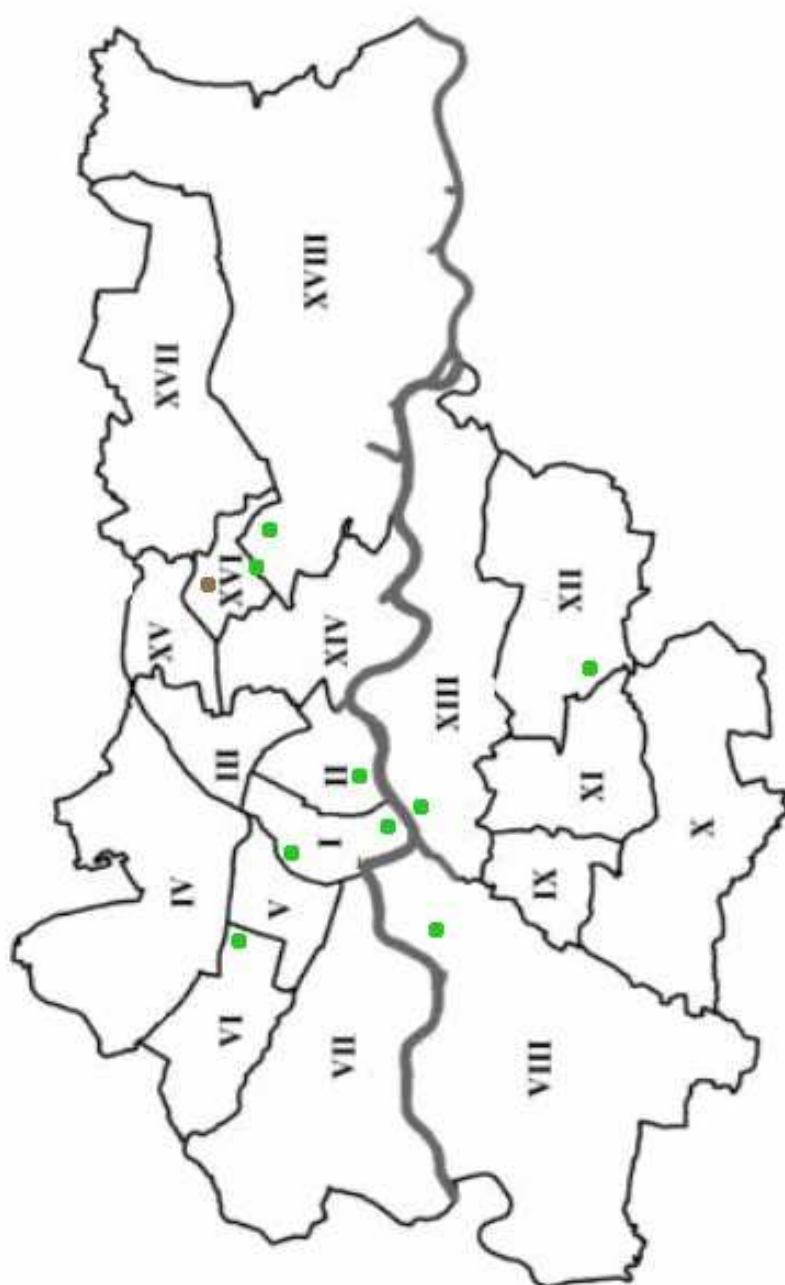
Dochody systemu pomocy społecznej	Wykonanie
1	31.12.2006 r.
Suma	20 414 536, 30 zł

**Sprawozdanie z działalności
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Krakowie za rok 2006**

**Rozdział:
Pomoc środowiskowa
i organizacja społeczności lokalnej**

- Filie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
- Klub Integracji Społecznej

2 Pomoc środowiskowa i organizacja społeczności lokalnej realizowana przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

Głównym celem pomocy społecznej jest pomoc w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych i doprowadzenie do życiowego usamodzielnienia się osób i rodzin, a także ich integracja ze środowiskiem. Realizacji tych celów nie można osiągnąć jedynie poprzez wspieranie klientów pozostających w trudnej sytuacji życiowej w formie świadczeń pieniężnych. Przede wszystkim na ich rzecz świadczona jest praca socjalna, czyli wszelkie działania pracowników pomocy społecznej skierowane na pomoc we wzmocnieniu oraz odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz na tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Pracownik socjalny podejmując współpracę z rodziną diagnozuje sytuację rodziny oraz określa plan pomocy na jej rzecz, który umożliwiłby usamodzielnienie rodziny, tym samym pomógł rozwiązać główne problemy powodujące alienację społeczną, doprowadzającą do zjawisk społecznie niepożądanych. Działania podejmowane w tym zakresie są bardzo zróżnicowane i dostosowane do indywidualnej sytuacji.

2.1 Pomoc finansowa dla osób i rodzin w środowisku lokalnym

Pomoc finansowa dla osób i rodzin w środowisku lokalnym realizowana jest przez filie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie (*zaznaczone na mapce str. 10*), czyli komórki organizacyjne MOPS właściwe dla danego obszaru Miasta (dzielnicy lub dzielnic pomocniczych). Zdecydowana część działań MOPS dotyczących obsługi klientów realizowana jest w filiach – jak najbliższej osoby potrzebującej pomocy.

Pracownicy socjalni filii MOPS w celu realizacji świadczeń (zasiłków stałych, celowych, okresowych, usług opiekuńczych i posiłków), dla osób i rodzin w środowisku lokalnym przeprowadzili 54 214 wywiadów środowiskowych. Wydano 117 952 decyzje administracyjne. Świadczeniami finansowymi w środowisku lokalnym objęto łącznie 23 413 osób z 17 360 rodzin. Pracą socjalną w środowisku lokalnym objęto 22 062 rodziny.

Warto wspomnieć, że głównym instrumentem wsparcia finansowego klientów MOPS w 2006 roku był, z uwagi na skalę jego realizacji, Rządowy Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Program realizowany jest w oparciu o ustawę z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Świadczenia w ramach programu realizowano w formie zasiłków celowych na zakup żywności, posiłków w barze, finansowania kosztów posiłków w żłobkach, przedszkolach i szkołach.

Pomoc w ramach programu może być przyznana bezpłatnie, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 150 % kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ustawy o pomocy społecznej.

Uchwała Nr CVI/1073/06 Rady Miasta Krakowa z dnia 12 kwietnia 2006 r. w sprawie zasad ponoszenia odpłatności za świadczenia w postaci posiłków, pozwoliła na objęcie tą pomocą w formie posiłków szerszego kręgu beneficjentów, którzy mogą otrzymać pomoc za odpłatnością w wysokości 25% kosztu posiłku. Na podstawie powyższej uchwały, pomoc przysługuje odpłatnie osobom i rodzinom, których dochód lub dochód na osobę w rodzinie przekracza 150 % a jednocześnie nie przekracza 200 % kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ustawy o pomocy społecznej.

W 2006 roku pomocą w ramach Programu objęto 17 224 osoby, którym decyzją przyznano świadczenie. Łączna wartość przyznanej pomocy wyniosła 14 293 440,73 zł, a średnia wartość pomocy na osobę 829,86 zł.

W ramach Programu 10 452 osobom przyznano decyzją zasiłek celowy lub celowy specjalny na zakup żywności lub posiłku na łączną kwotę 10 176 391,67 zł. Średnia wartość pomocy na osobę wyniosła 973,63 zł. 8 873 osoby objęto pomocą w formie posiłków. Łączna wartość pomocy w formie posiłków wyniosła w 2006 roku 4 117 049,06 zł, a średnia wartość pomocy na osobę 464 zł.

Ogółem na realizację rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” przeznaczono w 2006 roku kwotę 14 293 440,73 zł. z czego 11 171 200 zł. wynosiła dotacja, a 3 122 240,73 zł (21,84%) stanowił udział środków własnych gminy, z których 97 024,90 zł to środki na zadania priorytetowe dzielnic.

W celu zaspokojenia podstawowych potrzeb osób i rodzin starających się o udzielenie pomocy społecznej w 2006 r. MOPS realizował również poniżej wymienione świadczenia:

1. W ramach zadań własnych gminy szczególnie:

- zasiłki okresowe (w części obowiązkowej dotowane z budżetu państwa i w części dodatkowej finansowane przez gminę), dla 8 858 osób na łączną kwotę 8 797 541,37 zł, przy czym średnia wartość (roczna) świadczenia na osobę wyniosła 993,17 zł,
- zasiłki celowe, z przeznaczeniem na zakup odzieży, dla 1 239 osób, na łączną kwotę 198 093,88 zł, przy czym średnia wartość (roczna) świadczenia na osobę wyniosła 159,88 zł,
- zasiłki celowe, z przeznaczeniem na zakup węgla, dla 1 477 osób, na łączną kwotę 476 324,00 zł, przy czym średnia wartość (roczna) świadczenia na osobę wyniosła 322,49 zł,
- zasiłki celowe, z przeznaczeniem na zakup leków, dla 1 470 osób, na łączną kwotę 184 798,56 zł, przy czym średnia wartość (roczna) świadczenia na osobę wyniosła 125,71 zł,
- zasiłki celowe, z przeznaczeniem na opłaty mieszkaniowe - za media, dla 2 383 osób, na łączną kwotę 497 963,81 zł, przy czym średnia wartość (roczna) świadczenia na osobę wyniosła 208,97 zł,
- zasiłki celowe, z przeznaczeniem na opłaty czynszowe, dla 983 osób, na łączną kwotę 297 260,64 zł, przy czym średnia wartość (roczna) świadczenia na osobę wyniosła 302,40 zł,
- zasiłki celowe specjalne, z przeznaczeniem na zakup węgla, dla 919 osób, na łączną kwotę 229 113,81 zł, przy czym średnia wartość (roczna) świadczenia na osobę wyniosła 249,31 zł,
- zasiłki celowe specjalne, z przeznaczeniem na zakup leków, dla 1 277 osób, na łączną kwotę 197 458,18 zł, przy czym średnia wartość (roczna) świadczenia na osobę wyniosła 154,63 zł,
- zasiłki celowe specjalne, z przeznaczeniem na opłaty mieszkaniowe - za media, dla 1 327 osób, na łączną kwotę 252 448,56 zł, przy czym średnia wartość (roczna) świadczenia na osobę wyniosła 190,24 zł,
- zasiłki celowe specjalne, z przeznaczeniem na opłaty czynszowe, dla 938 osób, na łączną kwotę 309 095,15 zł, przy czym średnia wartość (roczna) świadczenia na osobę wyniosła 329,53 zł,

- zasiłki celowe i celowe specjalne w celu ochrony macierzyństwa i wielodzietności, dla 2 372 osób, na łączną kwotę 1 897 600 zł, przy czym średnia wartość (roczna) świadczenia na osobę wyniosła 800 zł.
- 2. W ramach zadań zleconych gminie:
  - zasiłki stałe dla 3 868 osób, na łączną kwotę 13 013 018,24 zł, przy czym średnia wartość (roczna) świadczenia na osobę wyniosła 3 364,28 zł,
  - składki na ubezpieczenia zdrowotne dla 3 356 osób, na łączną kwotę 1 071 629,02 zł, przy czym średnia wartość (roczna) świadczenia na osobę wyniosła 319,32 zł.

Pełny, ustawowy katalog świadczeń z pomocy społecznej zrealizowanych w 2006 roku, w oparciu o ustawę z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593 z późn. zm.), znajduje się w „Załączniku nr 1 do sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie za rok 2006”.

2.2 Środowiskowe działania interwencyjne i pomocowe

W przypadku, gdy sytuacja rodziny lub dziecka w rodzinie wymaga podjęcia interwencji mających na celu przeciwdziałanie i minimalizację skutków pojawiających się zagrożeń związanych z nieprawidłowym funkcjonowaniem rodziny lub jej członków, pracownicy filii MOPS realizują zadania polegające na:

- 1) współpracy z pedagogami szkolnymi – łącznie pracownicy MOPS 3 137 razy kontaktowali się z pedagogami w sprawach dzieci i młodzieży,
- 2) współpracy z kuratorami sądowymi – łącznie pracownicy MOPS 1 488 razy kontaktowali się z kuratorami,
- 3) kierowaniu wniosków do sądów w sprawie wydania zarządzeń w sprawie nieletnich – w sumie w ubiegłym roku skierowano 147 wniosków,
- 4) wszczęciu 383 interwencji w zakresie procedury „Niebieskiej Karty” czyli dokumentów wypełnianych przy interwencjach domowych dotyczących przemocy w rodzinie; jest to pierwszy krok aby ofiara przemocy uzyskała wszechstronną i profesjonalną pomoc,
- 5) podjęciu w ramach prowadzonej pracy socjalnej w stosunku do 303 osób działań mających na celu uzyskanie zgody na podjęcie leczenia odwykowego, które przyniosły efekt podjęcia leczenia odwykowego przez 244 osoby uzależnione od alkoholu, zmobilizowano także 62 osoby współuzależnione do podjęcia terapii dla nich.

2.3 Wybrane projekty socjalne realizowane na rzecz klientów przez filie MOPS

Dzielnica I – Filia Nr 6 MOPS, siedziba – ul. Dietla 64

1. „Dobry Wieczór” – projekt mający na celu zapobieganie pogłębianiu wykluczenia społecznego.

Nakierowany jest na przeciwdziałanie patologii rodziny oraz intensyfikację działań profilaktycznych we wstępnej fazie jej dysfunkcyjności, ma minimalizować skutki patologii rodziców w odniesieniu do dzieci. Tworzone są zespoły interdyscyplinarne wdrażające kompleksowe plany pomocy zdiagnozowanym rodzinom.

2. „Nasze Dzieci” – projekt służący integracji społecznej dzieci z różnych środowisk. Pilotaż Programu Dożywiania Dzieci w Szkołach „Nasze Dzieci”, w jego ramach pozyskiwano raz w tygodniu 100 sztuk drożdżówek dla dzieci ze Szkoły Podstawowej Nr 22 przy ul. Chmielowskiego 1.

3. „Akcja wymiana” – projekt służący organizacji działań samopomocowych we wspólnym obszarze problemowym.

Pracownicy socjalni, koordynujący akcję udostępniają klientom tablicę ogłoszeń, która służy wymianie informacji na temat możliwości wzajemnego udzielania pomocy.

4. „Imprezy integracyjne” – projekt służący integracji społecznej dzieci z różnych środowisk oraz klientów pomocy społecznej.

Zorganizowano spotkania mikołajowe dla 100 dzieci oraz umożliwiono 120 klientom MOPS udział w „Opłatku Maltańskim”, organizowanym przez Związek Polskich Kawalerów Maltańskich oraz Maltańską Służbę Medyczną.

5. Współpraca z Fundacją Familii Wentzlów.

Celem Fundacji jest prowadzenie działalności charytatywnej, polegającej między innymi na niesieniu pomocy starszym kobietom znajdującym się w trudnej sytuacji finansowej. Współpraca z Fundacją Familii Wentzlów realizowana jest na podstawie porozumienia o współpracy z dnia 30 sierpnia 2002 roku. W 2006 r. w ramach realizacji porozumienia udzielono 142 zapomóg finansowych na łączną kwotę 21 300 zł.

Dzielnice II i III – Filia Nr 1 MOPS, siedziba – ul. Rzeźnicza 2

1. „Wielki Kraków małych odkrywców” – projekt wyrównywania szans rozwoju, szczególnie dzieci ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym.

We współpracy z GE Money Bank zorganizowano cykl wyjść kulturalnych, 30 osób wzięło udział w wycieczce do ZOO, 35 osób uczestniczyło w zabawie zorganizowanej w krakowskim Anikinie, dwie 15-osobowe grupy młodzieży zwiedziły Zamek Królewski na Wawelu oraz wzięły udział w pokazie pt.: „Stroje dworskie”, 32 osoby zaproszone zostały do Parku Wodnego, a 23 osoby wzięły udział w wyprawie do Teatru Groteska na przedstawienie pt.: „Pinokio”. Wszystkie imprezy połączone były z poczęstunkiem. Cykl imprez zakończył się konkursem plastycznym oraz wręczeniem nagród.

2. „Okno papieskie z drugiej strony” – projekt służący integracji społecznej klientów pomocy społecznej.

Dla 15 klientów MOPS zorganizowano wyjście do Kurii Arcybiskupiej w Krakowie. Umożliwiono im uczestnictwo w uroczystej mszy, zwiedzanie apartamentów ks. Kardynała Stanisława Dziwisza wraz ze „słynnym oknem”, z którego wielokrotnie przemawiali Jan Paweł II oraz Benedykt XVI.

3. „Silna rodzina” – projekt reintegracji społecznej klientów rodzin korzystających z pomocy społecznej.

Projekt skierowany jest do rodzin zagrożonych dezintegracją i patologią. W ramach realizacji projektu powołano pilotażowy Zespół Interdyscyplinarny, który ma za zadanie przeprowadzać wywiady w związku ze skierowaniem dzieci do placówek opiekuńczych oraz prowadzenie „Niebieskich kart” w sytuacji zaistnienia przemocy w rodzinie.

4. „Imprezy integracyjne” – projekt służący integracji społecznej dzieci z różnych środowisk oraz klientów pomocy społecznej.

Zorganizowano dla 30 osób bezpłatne wyjścia do kina na seanse filmowe: „Dziki Safari” oraz „Jan Paweł II”, wycieczkę do Ojcowa połączoną ze zwiedzaniem Zamku w Pieskowej Skale dla 48 klientów (głównie rodzin z dziećmi), imprezę z okazji Dnia Dziecka.

5. „Dnia Seniora” – projekt mający na celu zapewnienie możliwie pełnego udziału w funkcjonowaniu społecznym osobom starszym.

Zorganizowano wyjazd do Sanktuarium Ecce Homo w Krakowie oraz umożliwiono uczestnikom spotkanie z ks. Kardynałem Franciszkiem Macharskim.

Dzielnice IV i VI – Filia Nr 2 MOPS, siedziba – ul. Radzikowskiego 37

1. „Kącik dziecięcy” – projekt ograniczający stygmatyzację społeczną.

W siedzibie filii zorganizowano kącik rysunkowy dla dzieci, których rodzice załatwiają sprawy w Ośrodku. Działanie takie ma służyć nieprzyjmowaniu przez dzieci wzorców korzystania z pomocy społecznej.

2. Spektakl „Kubuś Puchatek” – projekt wyrównywania szans rozwoju, szczególnie dzieci ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Spektakl zorganizowano we współpracy z teatrem Małych Form. Dzieciom zaoferowano również poczęstunek złożony ze słodyczy i napojów, które przekazali sponsorzy.

3. „Animacja działań samopomocowych” – projekt służący organizacji działań samopomocowych we wspólnym obszarze problemowym.

Wspólnie ze Stowarzyszeniem Wspólnoty Rodzin Wielodzietnych im. Świętej Królowej Jadwigi, pozyskano darowizny odzieży niemowlęcej, którą przekazano potrzebującym rodzinom, systematycznie też prowadzona jest akcja przekazywania używanych: odzieży, obuwia dziecięcego i zabawek pomiędzy rodzinami klientów.

4. „Śladami Ojca Świętego Jana Pawła II” – projekt mający na celu zapewnienie możliwie pełnego udziału w funkcjonowaniu społecznym osobom starszym i niepełnosprawnym.

Dzięki przychylności sponsorów, zorganizowano dla 26 osób starszych i niepełnosprawnych wycieczkę do Wadowic – śladami Ojca Świętego Jana Pawła II.

5. „Świąteczna wigilia” – projekt mający na celu zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób starszych, niepełnosprawnych i samotnych.

Przygotowano spotkanie wigilijne dla osób starszych, niepełnosprawnych, samotnych. W spotkaniu uczestniczyły 43 osoby. Dzieci ze świetlicy socjoterapeutycznej „Wspólna Chata” zaprezentowały jasełka. Dla Klientów, którzy nie mogli z przyczyn zdrowotnych przybyć na wieczerzę, przygotowano paczki wigilijne Paczkami składającymi się z potraw wigilijnych i produktów spożywczych obdarowano 36 osób.

6. „Punkt aktywności lokalnej” – projekt służący organizacji społeczności lokalnej.

We współpracy ze Stowarzyszeniem Dobrej Nadziei, przy ul. Marczyńskiego 2 utworzono punkt pomocowy dla mieszkańców. Udostępniane jest miejsce na spotkania mieszkańców w sprawach osiedlowych jak i na zabawy dla najmłodszych.

Dzielnice V i VII – Filia Nr 7 MOPS, siedziba – al. Słowackiego 46

1. „Imprezy mikołajowe” – projekt służący integracji społecznej dzieci z różnych środowisk oraz klientów pomocy społecznej.

Zorganizowano imprezy mikołajowej dla 160 dzieci i rodziców w sali teatralnej przy Kościele Św. Jadwigi ul. Łokietka 60, gdzie odbył się wstęp dzieci z zespołu tanecznego „Jagódki”.

2. „Świąteczne spotkania integracyjne” – projekt mający na celu zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób starszych, niepełnosprawnych i samotnych.

Zorganizowano spotkanie wigilijne w barze „Żaczek” dla 100 samotnych osób, odbyło się wspólne kolędowanie. W okresie świąt wielkanocnych zorganizowano spotkanie wielkanocne.

Dzielnica VIII – Filia Nr 5 MOPS, siedziba – ul. Praska 52

W ramach rozwijania współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami funkcjonującymi w środowisku lokalnym, przy współpracy z Salezjańskim Ruchem Troski o Młodzież „Saltrom” zapewniono 7 dzieciom pomoc w nauce w formie zajęć pozalekcyjnych, realizowano współpracę z Towarzystwem Pomocy im. Brata Alberta, Kuchnią dla Ubogich „Caritas”, Parafią Zesłania Ducha Świętego polegająca na kierowaniu osób najuboższych (149 rodzin) po pomoc w formie rzeczowej, tj. odzież i suchy prowiant.

Inicjowano także instytucjonalne działania na rzecz osób wykluczonych społecznie, podjęto kontakt z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych mający na celu zdiagnozowanie problemu klienta (11 rodzin) oraz placówkami leczenia uzależnień od alkoholu mający na celu objęcie terapią osób uzależnionych i współuzależnionych.

Dzielnice XI i XII – Filia Nr 8 MOPS, siedziba – ul. Jerzmanowskiego 37

1. „Dzień Matki” – projekt służący integracji społecznej klientów pomocy społecznej. Impreza z okazji Dnia Matki została zorganizowana dla grupy 25 kobiet, dzięki sponsorom uczestniczki otrzymały paczki kosmetykami.

2. „Imprezy integracyjne” – projekt służący integracji społecznej klientów pomocy społecznej.

Zorganizowano wycieczki do Klasztoru O.O. Kamedułów na Bielanach i Ogrodzieńca, dla 20 klientów filii i ich dzieci, dla 60 osób zorganizowano wyjście do kina.

Dzielnice IX, X i XIII – Filia Nr 3 MOPS, siedziba – ul. Józefińska 14

1. „Imprezy mikołajowe” – projekt służący integracji społecznej dzieci z różnych środowisk oraz klientów pomocy społecznej.

Wspólnie z grupą teatralną „Skrzat”, w sali obrad Urzędu Miasta Krakowa ul. Rynek Podgórski 1 odbyła się impreza mikołajowa, w której uczestniczyło 54 dzieci w wieku od 2 do 10 lat oraz ich rodzice.

2. „Impreza integracyjna” – projekt mający na celu zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób starszych, niepełnosprawnych i samotnych.

W okresie przedświątecznym przygotowano dla 30 klientów „Koszyk Wielkanocny”. Pracownicy socjalni dostarczyli koszyk wraz z życzeniami do domów klientów.

3. „Imprezy integracyjne” – projekt służący integracji społecznej dzieci z różnych środowisk oraz klientów pomocy społecznej.

Zorganizowano dla 145 klientów filii i ich dzieci wycieczki do Ogrodu Botanicznego, Niepołomic, Częstochowy oraz Sanktuarium na Jasnej Górze, Czorsztyna i Niedzicy. Zorganizowano wspólne grillowanie. Dzieci uczestniczące w wycieczce otrzymały paczki zawierające słodycze i zabawki, które były pozyskane od sponsorów.

4. „Aktywności i wychowanie” – projekt służący kształtowaniu właściwych, aktywnych postaw młodzieży.

Nawiązano współpracę z Centrum Kształcenia Zawodowego, efektem której było wykonanie remontu mieszkania klientki MOPS.

Dzielnice XIV, XV, XVI, XVII – Filia Nr 9 MOPS, siedziba – os. Teatralne 24

1. „Impreza plenerowa z okazji Dnia Dziecka – Uśmiech Dziecka” – projekt służący integracji społecznej dzieci z różnych środowisk.

W festynie z okazji Dnia Dziecka wzięło udział blisko 400 dzieci, a w jego organizacji współuczestniczyli między innymi: Rada Dzielnicy XVI, Straż Miejska, Straż Pożarna. MDK im. J. Korczaka, III Liceum Ogólnokształcące, Parafia Św. Józefa.

2. „Impreza plenerowa z okazji obchodów Dnia Niepodległości „Eskadrylla Niepodległej Polski” – projekt służący integracji społecznej dzieci z różnych środowisk oraz wyrównywaniu ich szans edukacyjnych.

Do współpracy przy organizacji przedsięwzięcia pozyskano między innymi Radę Dzielnicy XIV, Muzeum Lotnictwa, Maltańską Służbę Medyczną, oraz 36 placówek edukacyjnych mieszczących się Nowej Hucie. W imprezie wzięło udział około 800 osób.

3. „Świąteczne spotkania integracyjne” – projekt mający na celu zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób starszych, niepełnosprawnych i samotnych.

W Domu Kultury Fort 49 „Krzyszawice” zorganizowano spotkanie bożonarodzeniowe, w którym wzięło udział 60 osób. Zorganizowano także spotkanie wielkanocne, w którym uczestniczyło 50 osób starszych i samotnych. Do zorganizowania obydwóch przedsięwzięć aktywnie przyczyniła się Rada Dzielnicy XVII.

Dzielnice XVIII – Filia Nr 4 MOPS, siedziba – os. Szkolne 34

1. „Dzień Dziecka” – projekt służący integracji społecznej dzieci z różnych środowisk.

Na tarasie Nowohuckiego Centrum Kultury zorganizowano zabawę z okazji Dnia Dziecka. Impreza miała charakter integracyjny. Wspólna zabawa dzieci zdrowych, niepełnosprawnych i ich rodziców trwała kilka godzin. Pracownicy zabezpieczyli liczne atrakcje pozyskując do realizacji zadania Radę Dzielnicy XVIII, Nowohuckie Centrum Kultury, sponsorów, wolontariuszy, dziecięce zespoły taneczne i muzyczne w tym „Perełki”, „Małe Co Nie Co”, „Bahtawe Ciawe”, Straż Pożarną, Straż Miejską i Policję.

2. „Wspólne śniadanie” – projekt służący integracji społecznej dzieci z różnych środowisk.

Realizacja projektu umożliwi wszystkim potrzebującym dzieciom spożycie posiłku w trakcie pobytu w szkole, wpływa na kształtowanie prawidłowych wzorców zachowań społecznych oraz nawyków żywieniowych. Projekt realizowany wspólnie ze Szkołą Podstawową nr 37 na os. Stalowym 18 i Szkołą Podstawową nr 88 na os. Szklane Domy 2.

3. „Nasze Dzieci” – projekt służący integracji społecznej dzieci z różnych środowisk.

Pilotaż Programu Dożywiania Dzieci w Szkołach „Nasze Dzieci”. W ramach programu dożywianiem objęto, ok. 600 dzieci ze szkół podstawowych. Dzieci miały zapewnione codzienne, urozmaicone posiłki, z posiłków mogło korzystać każde potrzebujące dziecko.

4. „Świąteczne spotkania integracyjne” – projekt mający na celu zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób starszych, niepełnosprawnych i samotnych.

Przy współpracy z Radą dzielnicy XVIII zorganizowano kolację wigilijną skierowaną do osób starszych, niepełnosprawnych i samotnych. Spotkanie zakończono wręczeniem paczek świątecznych.

5. „Grupa wsparcia dla rodzin wychowujących niepełnosprawne dzieci” – głównym celem projektu jest zwiększenie integracji z otoczeniem społecznym rodziców dzieci niepełnosprawnych.

Pracownicy socjalni przy wsparciu Rady Dzielnicy XVIII realizują projekt pn. „Grupa wsparcia dla rodzin wychowujących niepełnosprawne dzieci”. W projekcie uczestniczy ok. 20 rodzin. Do podstawowych obszarów tematycznych „Grupy wsparcia dla rodzin wychowujących niepełnosprawne dzieci” można zaliczyć:

- edukację rodziców dzieci niepełnosprawnych,
- wymianę wzajemnych doświadczeń pomiędzy rodzicami,
- zmianę sposobu myślenia o problemach związanych z niepełnosprawnością,
- zaktywizowanie rodziców i dzieci w przezwyciężaniu pojawiających się problemów wynikających z niepełnosprawności,
- zwiększenie dostępu do instytucji państwowych i samorządowych.

Ponadto, podczas comiesięcznych spotkań Grupy rodzice mają możliwość uzyskania informacji dotyczących obowiązujących przepisów w zakresie ulg i uprawnień dla osób niepełnosprawnych, porad udzielanych przez zapraszanych na spotkania specjalistów, którzy zawodowo zajmują się problemami osób niepełnosprawnych. W ramach grupy dzieci niepełnosprawne mają organizowane zajęcia hipoterapii, pływania, w parku zabaw, uczestniczą również wspólnie z rodzicami w wycieczkach np. zwiedzanie gospodarstwa agroturystycznego w Dobczycach.

2.4 Rządowy Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Szczegóły w rozdziale 2. Pomoc środowiskowa i organizacja społeczności lokalnej realizowana przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie, podrozdział 2.1 Pomoc finansowa dla osób i rodzin w środowisku lokalnym.

2.5 Pomoc dla gospodarstw rolnych w celu złagodzenia skutków suszy

Pomoc udzielano w oparciu o rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 sierpnia 2006 r. w sprawie szczególnych warunków realizacji programu pomocy dla gospodarstw rolnych w celu złagodzenia skutków suszy (Dz. U. Nr 155, poz. 1109). Wniosek o przyznanie pomocy złożyły 74 osoby. Pomoc została przyznana 53 osobom, które spełniały wszystkie wymogi zawarte w rozporządzeniu. Łączna kwota udzielonej pomocy wynosiła 40 204 zł, z czego 29 osób otrzymało pomoc w wysokości 500 zł, 6 osób otrzymało pomoc w wysokości 892 zł, 12 osób otrzymało pomoc w wysokości 1 000 zł, 6 osób otrzymało pomoc w wysokości 1 392 zł.

2.6 Zadania priorytetowe Dzielnic, Dzielnicowe Konkursy Grantowe

W ramach zadań priorytetowych dzielnic MOPS wykonuje zadania bezpośrednio realizowane przez MOPS oraz zadania zlecane organizacjom pozarządowym w ramach Dzielnicowych Konkursów Grantowych organizowanych w oparciu o „Roczny program współpracy samorządu miasta Krakowa z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego”. W 2006 r. MOPS bezpośrednio zrealizował 36 zadań priorytetowych, na które została przeznaczona kwota 379 500 zł. Zadania te polegały m.in. na:

- dofinansowaniu dożywiania dzieci w szkołach i przedszkolach,
- zakupie wyprawek szkolnych dla dzieci z najuboższych rodzin,
- zakupie paczek żywnościowych i żywnościowo – towarowych dla najuboższych rodzin,
- pomocy rzeczowej w formie zakupu węgla oraz bonów żywnościowych dla najuboższych rodzin,
- dofinansowaniu do opłat mieszkaniowych dla najbiedniejszych rodzin,
- dofinansowaniu wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży,
- organizacji spotkań wielkanocnych i wigilijnych dla osób objętych pomocą MOPS,
- dofinansowaniu do ciepłych posiłków dla najuboższych osób z terenu Nowej Huty, wydawanych w kuchni dla ubogich na os. Krakowiaków.

Zadania były realizowane w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej oraz ustawę z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2006 r. Nr 164, poz. 1163 z późn. zm.)

W 2006 roku MOPS realizował również zadania wyłonione w otwartym konkursie ofert (tzw. granty Dzielnic). Przy realizacji tych zadań MOPS współpracował z organizacjami pozarządowymi, tj. stowarzyszeniami, fundacjami i organizacjami kościelnymi. W wyniku otwartego konkursu ofert wyłoniono 23 zadania, na które Rady Dzielnic przeznaczyły łącznie kwotę 76 200 zł. Z 23 projektów grantowych, 22 zostały zrealizowane w całości, a jedno zadanie zostało zrealizowane częściowo. Na realizację wszystkich projektów przekazano realizatorom dotację w łącznej kwocie 73 700 zł.

2.7 Usługi opiekuńcze na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych, specjalistyczne usługi opiekuńcze

W 2006 roku w Gminie Miejskiej Kraków usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze realizowały podmioty wyłonione w wyniku rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert.

I. Usługi opiekuńcze – świadczone były przez trzy podmioty:

1. Małopolski Zarząd Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża w Krakowie ul. Studencka 19 (w obszarze Dzielnic IV, VI, VIII, IX, X, XI, XII, XIII, XIV, XV, XVI, XVII i XVIII Gminy Miejskiej Kraków).
2. Fundację na Rzecz Chorych na SM im. bł. Anieli Salawy w Krakowie ul. Dunajewskiego 5 (w obszarze Dzielnic I, II i III Gminy Miejskiej Kraków).
3. Małopolski Zarząd Wojewódzki Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Krakowie ul. Lenartowicza 14 (w obszarze Dzielnic V i VII Gminy Miejskiej Kraków).

W 2006 roku wykonano 932 676 godzin usług opiekuńczych. Na ten cel Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przekazał dotację w wysokości 6 287 840 zł. Średni koszt 1 godziny usług wyniósł 6,74 zł. Usługami objętych było 2 290 osób (średnio miesięcznie ok. 1 600 osób). Wysokość opłat z tytułu częściowej odpłatności za usługi, pobranych od świadczeniobiorców w roku 2006 wyniosła 1 116 075,62 zł.

II. Specjalistyczne usługi opiekuńcze na terenie całej Gminy Miejskiej Kraków świadczone były przez Fundację na Rzecz Chorych na SM im. bł. Anieli Salawy. Łącznie wykonano 138 640 godzin specjalistycznych usług opiekuńczych, w cenie 8,98 zł za godzinę. Przekazano dotację w wysokości 1 244 987,20 zł. Usługami objęte zostały 393 osoby (średnio miesięcznie ok. 220 osób). Wysokość opłat z tytułu częściowej odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze, pobranych od świadczeniobiorców w roku 2006 wyniosła 37 713,13 zł.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi dostosowane były do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności Klienta. Usługi te świadczone były przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem takim jak: psychologiczne, pedagogiczne, terapeutyczne, zajęciowe, rehabilitanta, fizjoterapeuty i inny zawodów dających wiedzę i umiejętności pozwalające świadczyć specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

2.8 Budowanie sieci oddziaływań metodą streetwork

W ramach budowania sieci oddziaływań metodą Streetwork Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie zlecił w trybie konkursu ofert Centrum Profilaktyki i Edukacji Społecznej PARASOL realizację zadania polegającego na przygotowaniu do realizacji oraz realizacji zadania polegającego na świadczeniu, na terenie Dzielnicy I i II Gminy Miejskiej Kraków, pracy socjalnej „na ulicy” w środowisku osób małoletnich zagrożonych lub dotkniętych marginalizacją i demoralizacją. Zlecono realizację zadania polegającego na świadczeniu pracy socjalnej oraz na przygotowaniu do prowadzenia i prowadzeniu lokalu przy ul. Rakowickiej 10a w Krakowie punktu usług, w którym będą podejmowane działania polegające na wspieraniu działań terenowych. Na przygotowanie do realizacji i realizację zadania w 2006 r. przekazano dotację w wysokości 20 000 zł.

Ponadto wdrożono do realizacji projekt pn. „Streetwork – skuteczny kontakt z klientem”, w ramach Działania 1.5 Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich 2004 – 2006.

Szczegóły w rozdziale 1.1 Nowe istotne przedsięwzięcia wdrożone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie w 2006 roku, punkt 3 Projekt „Streetworking – skuteczny kontakt z klientem”.

2.9 Akcja „Pomagaj naprawdę”

Z myślą o rodzinach, które wymagają szczególnego wsparcia, w 2006 roku realizowano akcję „Pomagaj naprawdę”. Akcja polega na pozyskiwaniu funduszy zewnętrznych, głównie wpłacanych przez osoby prywatne na konto dochodów własnych jednostki i przekazywaniu ich klientom znajdującym się w wyjątkowo trudnej sytuacji, szczególnie związanej z długotrwałą chorobą. W ramach akcji w 2006 roku uzyskane środki finansowe w wysokości 10 184 zł zostały przekazane 10 rodzinom.

2.10 Program Edukacyjny na Rzecz Społeczności Romskiej w Polsce

Zgodnie z Porozumieniem nr DKOS-1/GP-512-11/06-41 z dnia 20 czerwca 2006 roku pomiędzy Ministrem Edukacji Narodowej a Gminą Miejską Kraków, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie realizował w 2006 r. zadanie polegające na finansowaniu zajęć edukacji przedszkolnej dla dzieci romskich w ramach Programu na rzecz społeczności romskiej w Polsce pn. „Blżej – Razem”. W ramach programu sfinansowano zajęcia przedszkolne dla 38 dzieci romskich, pokrywając wydatki za media, posiłki oraz opłaty jednorazowe i zajęcia dodatkowe. Na realizację programu została przyznana łączna kwota 44 000 zł, w tym 30 000 zł stanowiły środki z MENiS.

2.11 Organizacja i koordynacja wolontariatu w MOPS w 2006 roku

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie realizuje trzy programy pomocy wolontaryjnej:

1. na rzecz dzieci z rodzin korzystających z pomocy MOPS, polegający na organizacji spotkań co najmniej jeden raz w tygodniu pomocy w nauce, uczeniu aktywnego i ciekawego spędzania wolnego czasu, przekazywaniu pozytywnych wzorów zachowań,
2. na rzecz osób niepełnosprawnych, starszych i samotnych będących klientami MOPS, polegający towarzyszeniu osobie niepełnosprawnej, poprzez: odwiedziny, rozmowy wspierające, wspólne wychodzenie na spacer, pomocy w załatwianiu drobnych spraw urzędowych i drobnych czynnościach domowych,
3. wspierający wykonywanie zadań przez pracowników socjalnych i innych pracowników MOPS, polegający na towarzyszeniu w trakcie przeprowadzania wywiadów środowiskowych, przyjmowania stron, wykonywaniu prac biurowych.

W 2006 roku pomocy wolontaryjnej udzielało łącznie 206 wolontariuszy (pomocy dzieciom – 113 wolontariuszy, pomocy osobom niepełnosprawnym, starszym i samotnym – 44 wolontariuszy, pomocy pracownikom MOPS – 42 wolontariuszy i 7 wolontariuszy – dyżurantów Telefonu Zaufania). Pomocą wolontaryjną objęto 119 dzieci z rodzin korzystających z pomocy MOPS, 46 osób niepełnosprawnych, starszych i samotnych będących klientami MOPS. Wolontariusze przepracowali łącznie 7236 godzin (pomoc pracownikom MOPS – 2987, dzieciom – 2703, osobom starszym, niepełnosprawnym – 1546).

Jednocześnie w 2006 roku przeprowadzono 7 szkoleń dla wolontariuszy przygotowujących się do podjęcia pracy w MOPS. Ponadto odbyło się 28 spotkań grup wsparcia dla wolontariuszy.

W listopadzie 2006 roku MOPS wraz z Kołem Naukowym Prewencji Socjalnej Akademii Pedagogicznej w Krakowie zorganizował Dzień Wolontariusza dla osób pracujących wolontaryjnie w MOPS.

2.12 Uczestnictwo w realizacji zadania Kuratorium Oświaty w Krakowie w zakresie organizacji wypoczynku letniego dla dzieci z rodzin najuboższych oraz kierowanie dzieci na wypoczynek letni organizowany przez organizacje pozarządowe

W 2006 roku MOPS skierował 104 dzieci z najuboższych rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej do udziału w koloniach w Gołkowicach Górnych i Bobowej. Koszty pobytu dzieci w całości sfinansowało Kuratorium Oświaty w Krakowie.

Ponadto 11 dzieci z rodzin wielodzietnych uczestniczyło w wypoczynku letnim w Rabce. Wyjazd został zorganizowany przez Chrześcijańską Służbę Charytatywną, a środki na ten cel zostały pozyskane od darczyńców w czasie Charytatywnego Koncertu poświęconego Annie German. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej współfinansował koszty posiłków dla dzieci na kolonii.

2.13 Darowizny rzeczowe i inne akcje socjalne

1. Polska Akcja Humanitarna przekazała darowiznę rzeczową w postaci 150 sztuk grzejników elektrycznych, które Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej rozdysponował w okresie zimowym dla klientów. Wartość przekazanej darowizny została oszacowana na 12 000 zł.
2. Klub Rotary ufundował 2 wózki inwalidzkie, które zostały przekazane dla klienta MOPS oraz pensjonariusza DPS.
3. Stowarzyszenie na rzecz osób niepełnosprawnych „Joni i Przyjaciół”, w ramach akcji „Wózki dla Polski” przekazało 7 wózków inwalidzkich dla osób objętych pomocą MOPS.
4. Darczyńcy (Komis Odzieży Dziecięcej „Tuptuś”, Chrześcijańska Służba Charytatywna, Stowarzyszenie Wiosna) przekazywali używaną odzież oraz obuwie dla dorosłych i dzieci, słodycze, materiały biurowe i zabawki. Rzeczy rozdysponowano wśród rodzin objętych pomocą MOPS.

2.14 Prowadzenie postępowań przygotowawczych w celu wydawania decyzji potwierdzających prawo do świadczeń z opieki zdrowotnej

MOPS, realizując zadania określone w art. 7 ust. 2 i art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 210 poz. 2135 z późn. zm.), przeprowadził w 2006 roku 496 rodzinnych wywiadów środowiskowych na potrzeby tych postępowań.

2.15 Klub Integracji Społecznej

Chociaż w Krakowie stopa bezrobocia spada od 2003 roku, to systematycznie rośnie wśród bezrobotnych liczba osób długotrwale pozostających bez pracy. Osoby pozostające bez pracy powyżej 12 miesięcy mają bardzo małe szanse na znalezienie zatrudnienia – bezskuteczne poszukiwanie pracy budzi frustrację i zniechęcenie, a to z kolei rodzi zagrożenie wykluczeniem społecznym i marginalizacją. Dostrzegając ten problem w lipcu 2005 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie uruchomił, w oparciu o ustawę z dnia

13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. Nr 122, poz. 1143 z późn. zm.) Klub Integracji Społecznej (*zaznaczony na mapce str. 10*).

W 2006 r. w Klubie Integracji Społecznej zarejestrowano 1 442 uczestników, z czego 792 stanowiły kobiety, a 650 mężczyźni. W 2006 r. roku w KIS realizowano:

1. Poradnictwo specjalistyczne, indywidualne – pracujący w KIS specjaliści w ciągu 2006 r. udzielili w sumie 1253 porady: 684 – psychologiczne, 274 prawne, 295 – w ramach doradztwa zawodowego.
2. Grupowe formy pomocy, a wśród nich jednorazowe i cykliczne warsztaty tematyczne, spotkania szkoleniowe, bloki tematyczne, spotkania grupowe osób zatrudnionych w ramach prac społecznie użytecznych lub robót publicznych, grupowe spotkania osób uczestniczących w kursie komputerowym lub języka angielskiego. Specyficzną była prowadzona w KIS Grupa Wsparcia Integracji Społecznej.

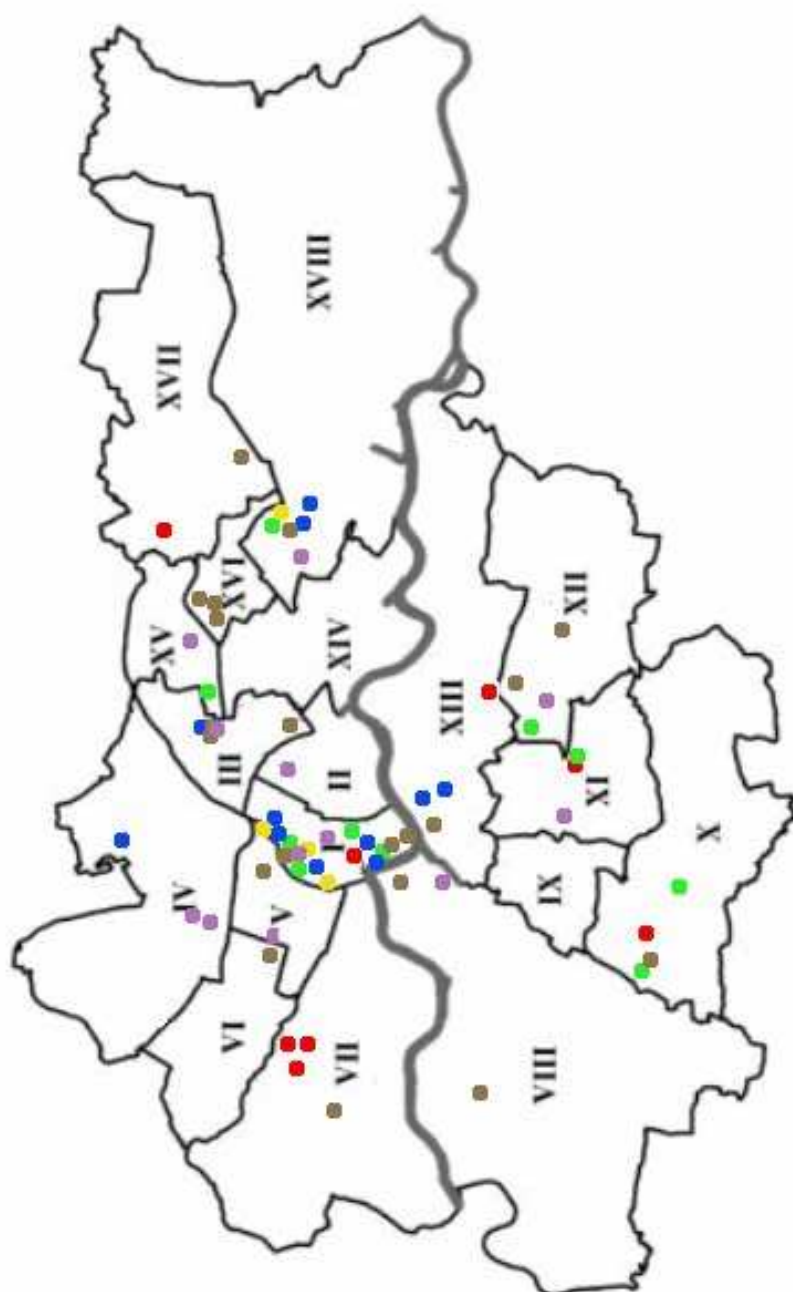
W ramach grupowych formy pomocy odbyły się następujące zajęcia:

- BLOK tematyczny I, koncentrował się na integracji społecznej, zorganizowano 11 grup, w których uczestniczyło 81 osób, zajęcia ukończyło 65 osób.
  - BLOK tematyczny II, koncentrował się na reintegracji zawodowej, zrealizowano 4 grupy w których uczestniczyły 48 osoby, zajęcia ukończyło 30 osób.
  - Warsztaty prawnicze, psychologiczne, doradcy zawodowego lub prowadzone przez pracowników socjalnych. W 2006 r. były przeprowadzone 43 warsztaty.
  - Warsztaty zakładania i prowadzenia spółdzielni socjalnych. Zorganizowano cztery warsztaty zakładania i prowadzenia spółdzielni socjalnych. Prowadzili je: doradca zawodowy, prawnik, i założyciel jednej z działających w województwie małopolskim spółdzielni socjalnych. W warsztatach uczestniczyło 54 osoby.
  - Grupa Edukacyjno-Wspierająca – prowadzona przez psychologa, w 2006 r. odbyło się 26 spotkań grupy.
  - Grupa Wsparcia Integracji Społecznej - działanie o charakterze samopomocowym. W spotkaniach grupy uczestniczyło dwóch pracowników oraz uczestnicy KIS, grupa spotykała się celem dzielenia doświadczeniami w poszukiwaniu pracy, podnoszeniem wiedzy i umiejętności, integracji. Tematyka spotkań proponowana była przez jej członków lub pracowników. Grupa posiadała modułowy program, regulamin, zasady funkcjonowania. W 2006 r. w 41 spotkaniach Grupy Wsparcia uczestniczyło 315 osób. Średnio w każdym spotkaniu uczestniczyło 8 osób.
  - Szkolenia, kursy języka angielskiego i komputerowe - w szkoleniach organizowanych w KIS wzięło udział 15 osób, zaś na szkolenia do innych instytucji zostało wysłanych 67 osób. W ramach KIS w 2006 r. prowadzone były kursy języka angielskiego w stopniu podstawowym, zorganizowano 4 kursy j. angielskiego, w których łącznie uczestniczyło 37 osób. W 2006 r. odbyły się dwa kursy komputerowe, w których uczestniczyło łącznie 10 osób.
3. Działania o charakterze zatrudnieniowym, wśród nich prace społecznie użyteczne oraz roboty publiczne. W 2006 r. w ramach prac społecznie użytecznych pracowało 242 osoby w ramach robót publicznych 30 osób (*szczegóły w podrozdziale 1.1 Nowe istotne przedsięwzięcia wdrożone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie w 2006 roku*).
  4. Projekt pn. „Krakowska Inicjatywa na Rzecz Gospodarki Społecznej – Cogito”. W 2006 r. w ramach tego projektu zatrudniono w KIS: trenera pracy, psychologa, prawnika, doradcę zawodowego oraz referenta do obsługi kancelarii. W 2006 r. w bazach projektu w KIS zarejestrowanych było 181 beneficjentów, 17 pracowało w zorganizowanej grupie remontowo-budowlanej. Udzielano im pomocy w postaci poradnictwa indywidualnego i wsparcia grupowego (*szczegóły w podrozdziale 1.1 Nowe istotne przedsięwzięcia wdrożone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie w 2006 roku*).

**Sprawozdanie z działalności
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Krakowie za rok 2006**

**Rozdział:
Pomoc specjalistyczna**

- Rodzinne Domy Dziecka
- Grupy samodzielniające
- Całodobowe pozostałe (socyjalizacyjne, interwencyjne, wielofunkcyjne)
- Ośrodki Adaptacyjne i Plek-uńcze
- Placówki wsparcia dziennego opiekunów
- Placówki wsparcia dziennego specjalistyczne

3 Pomoc specjalistyczna realizowana przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

3.1 Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom częściowo lub całkowicie pozbawionym opieki rodziców

Działania wobec dzieci mają szczególne znaczenie, ze względu na najbardziej efektywne możliwość nabycia przez nie umiejętności funkcjonowania w społeczeństwie w oparciu o właściwe wartości i wzorce zachowań. System pomocy dzieciom częściowo lub całkowicie pozbawionym opieki rodziców przedstawia mapka na str. 24

3.1.1 Działania o charakterze profilaktycznym – placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie w 2006 r. zlecał 12 organizacjom pozarządowym prowadzenie 28 placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego (*zaznaczone na mapce str. 24*), które zapewniły 1701 miejsc, w tym 7 nowych placówek dysponujących 155 miejscami. Ponadto funkcjonowały 2 publiczne placówki opiekuńczo – wychowawcze wsparcia dziennego dysponujące łącznie 50 miejscami.

Podstawowe zadanie placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego to ochrona rodziny przed rozbiciem i zapobieżenie umieszczenia dziecka w placówce całodobowej. Zapewniając opiekę dziecku pozbawionemu częściowo opieki rodziców, zaspokajając jego niezbędne potrzeby bytowe, rozwojowe, w tym emocjonalne, społeczne i religijne, proponując i ukazując właściwe postawy i wartości, których brakuje w rodzinie biologicznej dziecka, placówka zapobiega powielaniu negatywnych wzorców i tworzeniu pokoleniowej patologii. Zadaniem placówek jest nie tylko bezpośrednia praca z dzieckiem, ale również praca z rodzinami wychowanków. Placówki realizują to zadanie poprzez organizowanie spotkań oraz grup wsparcia dla rodziców.

Dzieci uczęszczające na zajęcia oprócz zajęć edukacyjnych, specjalistycznych czy rekreacyjnych mają również zapewniony posiłek dostosowany do pory dnia i czasu funkcjonowania placówki – gorący posiłek lub podwieczorek. Placówki zorganizowały również letnie lub zimowe wyjazdy dla wychowanków. Z tej formy wypoczynku skorzystało w roku 2006 około 1 307 dzieci uczęszczających na zajęcia do placówek wsparcia dziennego (w tym, w okresie wakacji 883 dzieci, natomiast w okresie ferii 424 dzieci).

Zgodnie z obowiązującymi przepisami placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego dzielą się na: opiekuńcze, które funkcjonują minimum 4 godziny dziennie i specjalistyczne, które funkcjonują od 5 do 9 godzin dziennie oraz prowadzą dodatkowo co najmniej jedną z następujących form pracy – zajęcia socjoterapeutyczne, oddziaływania terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne. Placówki funkcjonują przez cały rok, we wszystkie dni robocze. Niektóre placówki prowadziły również zajęcia w soboty.

Tabela: Charakterystyka placówek wsparcia dziennego

Lp.	Typ placówki	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba osób korzystających	Środki finansowe przeznaczone na realizację zadania
1	Niepubliczna opiekuńcza	16	570	1079	1 095 647,00 zł
2	Niepubliczna specjalistyczna	12	1131	1844	3 069 580,00 zł
3	Publiczna opiekuńcza	2	50	78	336 631,05 zł
SUMA		30	1751	3001	4 501 858,05 zł

W ramach prowadzonego nadzoru nad zleconymi do realizacji zadaniami przeprowadzono 65 kontroli. Pracownicy MOPS brali także udział w Zespołach do Spraw Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka, dokonujących oceny efektów podejmowanych działań oraz opracowujących kolejne.

3.1.2 Działania o charakterze interwencyjnym i pomocowym – rodziny zastępcze

W 2006 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie objął pomocą 670 rodzin zastępczych ustanowionych dla 809 dzieci. Sąd Rodzinny ustanowił w 2006 roku 99 nowych rodzin zastępczych dla 121 dzieci, 96 rodzin zastępczych zakończyło w 2006 r. swoje funkcjonowanie, w tym: 12 dzieci powróciło do rodziców biologicznych, 7 zostało umieszczonych w innych rodzinach zastępczych, a 77 wychowanków usamodzielniało się.

Wsparcie rodzin zastępczych w wypełnianiu ich funkcji wiązało się z udzieleniem następujących świadczeń:

- udzielanie pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka w łącznej wysokości 5 553 192,78zł,
- udzielanie pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie wydatków związanych z potrzebami dziecka przyjmowanego do rodziny zastępczej w łącznej wysokości 37 618,50 zł,
- udzielanie pomocy pieniężnej z tytułu zdarzenia losowego w wysokości 34 391,10zł.

Niezależnie od udzielanej pomocy finansowej wobec rodzin zastępczych podjęto następujące działania:

- przeprowadzono wywiady środowiskowe służące „Ocenie sytuacji opiekuńczo-wychowawczej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej”, w 2006 r. przeprowadzono 656 takich wywiadów,
- opiniowano rodziny zastępcze dla sądu rodzinnego – w 2006 r. przesłano do sądu 661 opinii o sytuacji opiekuńczo-wychowawczej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej oraz sytuacji rodziców biologicznych dzieci,
- brano udział w pracach zespołów konsultacyjnych (interdyscyplinarnych powoływanych przez MOPS w celu znalezienia sposobów rozwiązania trudnych sytuacji rodzin zastępczych) – w 2006 r. odbyło się 36 zespołów w sprawie rodzin zastępczych,
- kierowano rodziny zastępcze na szkolenie dla rodzin zastępczych, prowadzone przez ośrodki adopcyjno-opiekuńcze – w 2006 roku przeszkolono 135 rodzin,
- kierowano rodziny zastępcze do objęcia pomocą pedagogiczno – psychologiczną przez ośrodki adopcyjno-opiekuńcze – w 2006 roku pomocą objęto 101 rodzin.

Ponadto podejmowano działania służące ustaleniu odpłatności za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, wydano 126 decyzji administracyjnych całkowicie zwalniających z opłaty z uwagi na trudną sytuację majątkową osoby zobowiązanej lub fakt płacenia przez rodzica alimentów na rzecz dziecka, 32 decyzje całkowicie zwalniające z opłaty z uwagi na fakt płacenia przez rodzica alimentów na rzecz dziecka, 11 decyzji częściowo zwalniających z opłaty za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, 12 decyzji nakładających opłatę w pełnej wysokości.

Szczególnym typem rodzin zastępczych są te, które wykonują zadania pogotowia rodzinnego. Jest to interwencyjna, krótkoterminowa (okres przebywania dziecka maksymalnie do 15 miesięcy) forma opieki nad dzieckiem, sprawowana przez odpowiednio przeszkolone zawodowe rodziny zastępcze w celu zapewnienia dziecku optymalnych

warunków rozwoju. W roku 2006 działało łącznie 30 pogotowi rodzinnych dla 81 dzieci. W ciągu roku przebywało w nich 157 dzieci.

Umieszczenie dziecka w pogotowiu rodzinnym powodowane było głównie: pozostawianiem przez matkę noworodka w szpitalu bez opieki, zaistnieniem sytuacji zagrażających zdrowiu i życiu dziecka wymagających natychmiastowej interwencji oraz wnioskiem rodzica o umieszczenie dziecka.

Wysokość środków wydatkowanych w 2006 r. na pomoc dzieciom umieszczonym w pogotowiu, zamknęła się w kwocie 783 893,68 zł.

Działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie, w odniesieniu do pogotowi rodzinnych, obejmowały w szczególności:

- przekazanie dzieci do pogotowi rodzinnych (dotyczy dzieci przekazywanych w 2006 r.): ze szpitali – 68 dzieci, z pogotowia opiekuńczego – 2, z domu dziecka - 2, z OAO - 21, z PCPR - 1, z interwencji – 74,
- przeprowadzanie 266 wywiadów środowiskowych w pogotowiu rodzinnym i wśród rodziców biologicznych dzieci przebywających w pogotowiu, w celu przyznania pomocy, oceny sytuacji opiekuńczo-wychowawczej dziecka, ustalenia odpłatności oraz rozeznania sytuacji materialnej i rodzinnej rodziców biologicznych na potrzeby sądu rodzinnego,
- wydawanie 327 decyzji dotyczących: pomocy pieniężnej z tytułu częściowego pokrycia kosztów utrzymania dzieci przebywających w pogotowiu rodzinnym (217 decyzji) i wystawianie decyzji o wysokości odpłatności rodziców biologicznych za pobyt ich dzieci w pogotowiu rodzinnym (110 decyzji),
- stałe kontakty z instytucjami zajmującymi się rozwiązywaniem spraw dzieci i przygotowywanie dokumentacji obrazującej sytuację dziecka, głównie na potrzeby sądu, współpracę z ośrodkami adopcyjno-opiekuńczymi obejmującą: sprawy związane z pogotowiami rodzinnymi, dziećmi umieszczonymi w pogotowiu rodzinnym i ich rodzicami biologicznymi,
- spotkania zespołów konsultacyjnych złożonych z pracowników MOPS oraz innych instytucji zaangażowanych w proces pomocy dzieciom przebywającym w pogotowiu rodzinnym – 203 spotkania,
- grupę wsparcia – spotkania mające na celu wsparcie pracy pogotowi rodzinnych – w 2006 r. odbyło się 14 takich spotkań, w tym 2 okolicznościowe (święteczne),
- wizyty domowe, które przeprowadzane są przez pracownika socjalnego po odejściu dziecka z pogotowia rodzinnego do rodziny biologicznej, w roku 2006 objęto takimi wizytami 21 rodzin biologicznych,
- ocenę pracy i kompetencji pogotowi rodzinnych wraz z ośrodkami adopcyjno-opiekuńczymi w celu indywidualnego wsparcia pogotowi rodzinnych i podniesienia ich kompetencji.

W 2006 roku funkcjonowały także 4 zawodowe niespokrewnione z dzieckiem specjalistyczne rodziny zastępcze (dla dzieci z problemami zdrowotnymi wymagającymi szczególnej opieki i pielęgnacji), zapewniały opiekę 5 dzieciom. Wysokość środków wydatkowanych w 2006 r. na pomoc dzieciom umieszczonym w rodzinach specjalistycznych, zamknęła się w kwocie 52 234,89 zł.

3.1.3 Działania o charakterze interwencyjnym i pomocowym – całodobowe placówki opiekuńczo - wychowawcze

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie zlecał 12 organizacjom pozarządowym prowadzenie i dotował 17 niepublicznych całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych zapewniających 315 miejsc (stan na 31.12.2006 r.) oraz sprawował nadzór nad 8 publicznymi całodobowymi placówkami opiekuńczo-wychowawczymi zapewniającymi 293 miejsca (stan na 31.12.2006 r.). W 2006 r. MOPS wydał 461 skierowań do całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Wśród całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych (*zaznaczone na mapce str. 24*) w roku 2006 funkcjonowały:

1. Placówki typu interwencyjnego, które zapewniają dzieciom opiekę do chwili wydania przez sąd postanowienia o umieszczeniu dziecka w placówce, rodzinie zastępczej, adopcyjnej lub powrocie do rodziców biologicznych. W Krakowie według stanu na dzień 31 grudnia 2006 r. funkcjonowały 2 placówki interwencyjne – 1 publiczna dla chłopców, 1 niepubliczna dla dziewcząt. W placówkach interwencyjnych przygotowano 48 miejsc dla dzieci. Koszt funkcjonowania placówek w 2006 r. wyniósł 3 155 065,45 zł.
2. Placówki typu socjalizacyjnego - w Krakowie wg stanu na dzień 31 grudnia 2006 r. funkcjonowało 14 placówek opiekuńczo-wychowawczych socjalizacyjnych, w tym 12 autonomicznych grup usamodzielnienia, z czego 8 grup funkcjonujących w ramach placówek. Placówki typu socjalizacyjnego zapewniały łącznie 441 miejsc, w tym 186 w placówkach niepublicznych i 255 w publicznych. Koszt funkcjonowania placówek socjalizacyjnych w 2006 r. wyniósł 11 151 677,58 zł.
3. Placówka typu wielofunkcyjnego – w Krakowie według stanu na dzień 31 grudnia 2006 r. funkcjonowała 1 niepubliczna placówka opiekuńczo-wychowawcza typu wielofunkcyjnego. Zapewniała ona łącznie 55 miejsc, w tym 25 miejsc w ramach opieki interwencyjnej oraz 35 miejsc w ramach opieki socjalizacyjnej. Wydatki powyższej placówki wyniosły 1 096 111,89 zł.
4. Placówki typu rodzinnego - według stanu na dzień 31 grudnia 2006 r. w Krakowie funkcjonowało 8 takich placówek – 1 publiczna i 7 niepublicznych. W placówkach zapewniono 64 miejsca dla dzieci. Koszt funkcjonowania placówek niepublicznych w 2006 r. wyniósł 1 033 890,37 zł, a placówki publicznej 184 454,49 zł.

Koszt funkcjonowania wszystkich całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych w 2006 r. wyniósł 20 133 913,64 zł, w tym 13 498 721,45 zł to wydatki placówek publicznych. Wydatki inwestycyjne placówek publicznych wyniosły łącznie 271 679,44 zł.

Wśród najczęstszych powodów umieszczania dzieci w placówkach można wyróżnić: zaniedbanie i brak opieki, niewydolność wychowawczą i niezaradność rodziców, zagrożenie demoralizacją i nierealizowanie obowiązku szkolnego, alkoholizm rodziców, problemy wychowawcze i szkolne.

Spośród umieszczanych w placówkach dzieci 397 pochodzi z Krakowa (191 dziewcząt i 206 chłopców), 64 spoza Krakowa (20 dziewcząt i 44 chłopców). Podstawą wydawanych skierowań było:

- postanowienie sądu – 442 skierowań,
- wniosek dziecka (spowodowany alkoholizmem rodziców) – 2 skierowania,
- wniosek rodziców (głównie z powodu niewydolności wychowawczej i pozostawienia dziecka w szpitalu) – 10 skierowań,
- wniosek dyrektora placówki – 7 skierowań.

W 2006 r. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego odbyły się 52 posiedzenia takich zespołów z udziałem pracowników MOPS.

W roku 2006 z opieki w rodzinnych placówkach opiekuńczo-wychowawczych skorzystało 70 dzieci.

Jednocześnie, zgodnie z art. 81 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, za pobyt dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, rodzice dziecka - a także opiekunowie prawni w przypadku, gdy dysponują dochodami dziecka - zobowiązani są ponosić opłatę, do wysokości wydatków bieżących ponoszonych na jego utrzymanie w placówce. Do 31 grudnia 2006 r. wydano łącznie 476 decyzji administracyjnych w sprawie ustalenia wysokości opłat rodziców za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

W związku z realizacją założeń sformułowanych w uchwale Nr LXXXII/709/01 Rady Miasta Krakowa z dnia 4 lipca 2001 r. w sprawie przyjęcia kierunków przekształceń organizacyjnych systemu opieki nad rodziną i dzieckiem w ramach Systemu Pomocy Społecznej w Krakowie podjęto działania zmierzające do:

1. Dostosowania standardów opieki i wychowania przewidzianych przepisami prawa:

W 2006 r. zwiększono liczbę miejsc w placówkach:

- Socjalizacyjna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Pasierbcu 79 – do 16, w tym Dom w Pasierbcu 9 miejsc, Dom w Krakowie 7 miejsc.
- Ośrodek Opiekuńczo-Wychowawczy „Dzieło Pomocy Dzieciom” w Krakowie, ul. Rajska 10 – do 55, w tym 25 miejsc w ramach opieki interwencyjnej oraz 35 miejsc w ramach opieki socjalizacyjnej.
- Interwencyjna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza dla Dziewcząt w Krakowie, os. Willowe 19 – do 18.
- Specjalistyczna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Parkowa”, w Krakowie, ul. Parkowa 12 – do 24.
- Rodzinny Dom Dziecka „Mały Książę” w Krakowie, al. Modrzewiowa 2 – do 9.
- Rodzinny Dom Dziecka „Tęczowy Ogród” w Krakowie, al. Modrzewiowa 25 – do 9.
- Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych Nr 1 w Krakowie, os. Szkolne 27 – uruchomiono grupę usamodzielnienia dla 10 chłopców.

W 2006 r. zmniejszono liczbę miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych:

- Dom Dziecka Nr 7, ul. Naczelną 12 w Krakowie – do 40.
- Pogotowie Opiekuńcze, ul. Górka Narodowa 116 w Krakowie – do 30.
- Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych Nr 2 w Krakowie, ul. Chmielowskiego 6 – do 30.
- Rodzinny Dom Dziecka im. Najświętszej Rodziny w Krakowie, ul. Źródlana 17 – do 7.
- Rodzinny Dom Dziecka w Krakowie, ul. Kopalina 6a – do 8.

W 2006 roku uruchomiono:

- Socjalizacyjną Placówkę Opiekuńczo-Wychowawczą – Grupę Usamodzielnienia dla 10 dzieci od 12 roku życia w Krakowie przy ul. Cieśleńskiego 11/17-18.
- Socjalizacyjną Placówkę Opiekuńczo Wychowawczą – Grupę Usamodzielnienia dla 10 dzieci od 12 roku życia w Krakowie przy ul. Borkowskiej 29/44-46.

Na dzień 31 grudnia 2006 r. liczba miejsc w rodzinnych formach opieki wynosiła 136 (64 w placówkach rodzinnych, 72 w pogotowiach rodzinnych). Jednocześnie do 142 zwiększyła się liczba młodych ludzi mogących przygotowywać się do dorosłości w grupach usamodzielniających i grupach adaptacyjnych.

3.1.4 Działania o charakterze interwencyjnym i pomocowym – ośrodki adopcyjno-opiekuńcze

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie zlecał realizację zadań, dotował 3 ośrodki adopcyjno-opiekuńcze oraz sprawował nadzór nad 1 publicznym ośrodkiem adopcyjno-opiekuńczym (*zaznaczone na mapce str. 24*). Wśród zadań zrealizowanych przez niepubliczne ośrodki adopcyjno-opiekuńcze w Krakowie w 2006 roku warto wymienić pracę z rodzinami zastępczymi, adopcyjnymi i biologicznymi. Z pomocy Ośrodków skorzystało:

1. 1628 rodziców biologicznych,
2. 780 rodziców zastępczych oraz kandydatów na rodziców zastępczych,
3. 742 rodziców adopcyjnych oraz kandydatów na rodziców adopcyjnych

Tabela: Rodzaje działań realizowanych przez ośrodki adopcyjno-opiekuńcze na rzecz rodzin zastępczych

Lp.	Typ działania	Liczba rodzin zastępczych objętych działaniami
1	Szkolenia dla rodzin zastępczych spokrewnionych z dzieckiem	121
2	Szkolenia dla rodzin zastępczych niespokrewnionych z dzieckiem	14
3	Szkolenia dla niespokrewnionych z dzieckiem zawodowych rodzin zastępczych	20
4	Wsparcie psychologiczno- pedagogiczne rodzin zastępczych	101

Koszt funkcjonowania wszystkich ośrodków adopcyjno-opiekuńczych w 2006 r. wyniósł 960 447,96 zł.

3.1.5 Działania o charakterze interwencyjnym i pomocowym – usamodzielnienie wychowanków rodzin zastępczych i placówek oraz kontynuowanie nauki

W 2006 r. udzielono pomocy związanej z usamodzielnieniem dla 549 wychowanków rodzin zastępczych i placówek.

Tabela: Usamodzielnianie wychowanków rodzin zastępczych i placówek

Lp.	Miejsce pobytu wychowanka przed usamodzielnieniem	Liczba wychowanków objętych pomocą na usamodzielnienie w 2006 r.
1.	Rodziny zastępcze	346
2.	Placówki - łącznie	203
3.	Placówki opiekuńczo-wychowawcze	147
4.	Młodzieżowe ośrodki wychowawcze	32
5.	Zakłady poprawcze	24

Wychowankowie zostali objęci pomocą mającą na celu życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem poprzez następujące działania:

- udział w przygotowaniu 137 indywidualnych programów usamodzielnienia,
- uczestnictwo pracowników socjalnych w zespołach do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w placówce opiekuńczo-wychowawczej, współpracę podjęto z 28 placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, z 12 młodzieżowymi ośrodkami wychowawczymi oraz 14 zakładami poprawczymi,

- udzielanie pomocy pieniężnej przeznaczonej na kontynuowanie nauki w łącznej wysokości: 2 072 571,29 zł (dla 496 wychowanków),
- udzielanie jednorazowej pomocy pieniężnej przeznaczonej na usamodzielnienie w łącznej wysokości: 123 508 zł (dla 25 wychowanków),
- udzielanie pomocy pieniężnej przeznaczonej na zagospodarowanie w łącznej wysokości: 511 216,36 zł (dla 121 wychowanków).

Całkowity koszt pomocy na rzecz usamodzielniających się wychowanków wyniósł 2 707 295,65 zł.

3.1.6 Wydatki z tytułu umieszczenia dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów

W związku z art. 86 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej powiaty mają obowiązek ponoszenia wydatków z tytułu umieszczenia dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów. Na tej podstawie zawarto łącznie 93 porozumienia, w tym:

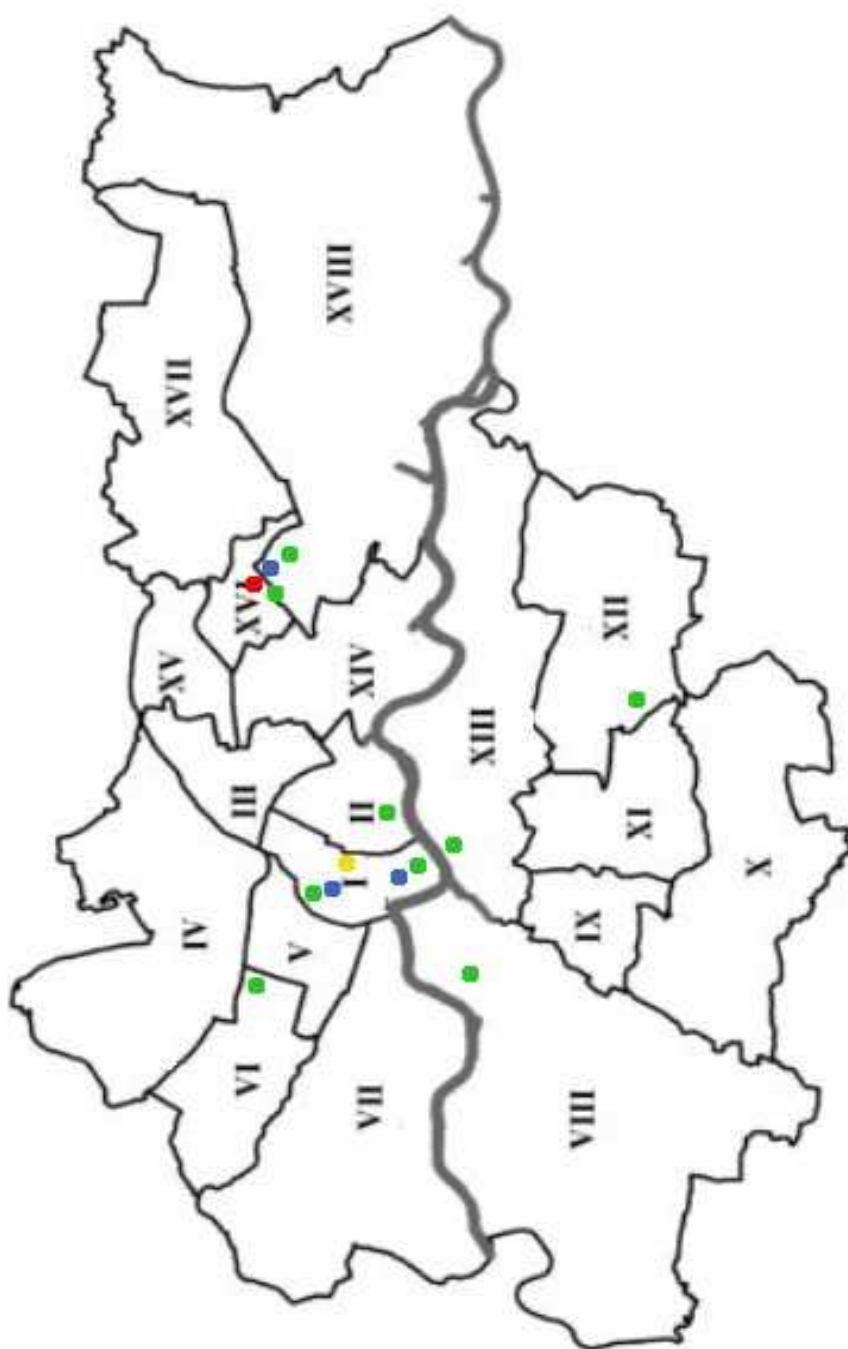
W okresie od 1 stycznia 2006 r. do 31 grudnia 2006 r. zawarto 21 porozumień dotyczących 23 dzieci przebywających w rodzinach, które przed umieszczeniem zamieszkiwały poza terenem Gminy Miejskiej Kraków, w tym 5 porozumień dotyczących dzieci umieszczonych w zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem rodzinach zastępczych o charakterze pogotowia rodzinnego.

Powiaty zobowiązane były do zwrotu środków finansowych w wysokości 79 603,92 zł na podstawie porozumień dotyczących dzieci umieszczonych w zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem rodzinach zastępczych o charakterze pogotowia rodzinnego, oraz 173 714,49 zł tytułem pokrycia kosztów utrzymania dziecka w pozostałych rodzinach zastępczych.

W okresie od 1 stycznia 2006 r. do 31 grudnia 2006 r. zawarto 21 porozumień dotyczących 22 dzieci przebywających w rodzinach zastępczych spoza terenem Gminy Miejskiej Kraków, a które przed umieszczeniem zamieszkiwały na terenie Gminy.

W okresie od 1 stycznia 2006 r. do 31 grudnia 2006 r. zawarto 1 porozumienie dotyczące dziecka przebywającego w placówce opiekuńczo-wychowawczej, które przed umieszczeniem w placówce zamieszkiwało na terenie Gminy Miejskiej Kraków. Jednocześnie w okresie od 1 stycznia 2006 r. do 31 grudnia 2006 r. zawarto 50 porozumień dotyczących 82 dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, które przed umieszczeniem w placówce na terenie Gminy Miejskiej Kraków zamieszkiwały na terenie innego powiatu.

Na podstawie powyższych porozumień oraz umów zawartych w 2004 r. i 2005 r. powiaty były zobowiązane w roku 2006 do zwrotu środków finansowych w wysokości 3 661 968,81 zł.

- Ośrodek Interwencji Fizycznej
- Ośrodek Dla Osób dotkniętych przemocą
- Ośrodki Poradnictwa i terapii rodzinnej
- Ośrodki Poradnictwa Specjalistycznego

3.2 Poradnictwo specjalistyczne, rodzinne i terapia rodzin

Poradnictwo specjalistyczne jest realizowane przez pracowników MOPS oraz na zlecenie Gminy przez organizacje pozarządowe. W 2006 r. poradnictwem specjalistycznym łącznie objęto 6 753 rodziny.

3.2.1 Poradnictwo rodzinne i terapia rodzin

Poradnictwo rodzinne i terapia rodzin prowadzone było w trzech ośrodkach poradnictwa (zaznaczone na mapce str. 32): Ośrodka Terapii i Poradnictwa Rodzinnego mieszczącym się na os. Krakowiaków 2, Ośrodka Poradnictwa i Terapii Rodzin, mieszczącym się przy ul. Krupniczej 38, oraz nowo powstałym Ośrodkiem Poradnictwa i Terapii mieszczącym się przy ul. Podbrzezie 6. W ośrodkach tych przeprowadzono 5 090 spotkań terapeutycznych i udzielono 2 074 porad specjalistycznych.

W 2006 roku z pomocy ośrodków skorzystało 1 099 rodzin, ogółem pomocą ośrodków objęto 2 841 osób. W 120 przypadkach terapia zakończyła się trwałą poprawą funkcjonowania rodziny. Na realizację zadania w 2006 r. przekazano dotację w wysokości 747 000,00 zł.

Specjalistyczne poradnictwo rodzinne świadczone było także przez specjalistów pracy z rodziną, posiadających wykształcenie pedagogiczne, zatrudnionych w filiach MOPS, świadczących poradnictwo na rzecz klientów. W 2006 r. pomocą objęto 568 osób udzielając 1 797 porad.

3.2.2 Poradnictwo prawne i psychologiczne świadczone przez pracowników MOPS

Poradnictwo prawne i psychologiczne świadczone było w ramach dwóch programów: „Poradnictwa dla osób doświadczających przemocy w rodzinie” skierowanego w szczególności do ofiar przemocy domowej oraz programu „Osoby niepełnosprawne w służbie publicznej”.

Nazwa programu	Liczba udzielonych porad prawnych	Liczba udzielonych porad psychologicznych	Liczba osób, którym udzielono porady
„Poradnictwo dla osób doświadczających przemocy w rodzinie”	5 093	w ramach programu nie świadczone porad psychologicznych	1 383
„Osoby niepełnosprawne w służbie publicznej”	15 643	2 392	3 815
Pozostali pracownicy udzielający porad	602	713	501
Łącznie	21 338	3 105	5 699

3.2.3 Poradnictwo psychologiczne i prawne realizowane w ramach programu „Praca ze sprawcą przemocy”

Celem realizowanego programu jest nawiązanie kontaktu z rodzinami, w których występuje przemoc, podjęcie działań mających na celu wyeliminowanie zachowań przemocowych u sprawców. Prowadzono zatem zajęcia korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy mające na celu osiągnięcie zmiany w sposobie postrzegania sytuacji konfliktowych i możliwości ich konstruktywnego rozwiązywania oraz nabycia umiejętności

konstruktywnego przeżywania frustracji. Ponadto udzielano wsparcia psychologicznego oraz prowadzono konsultacje dotyczące zagadnień prawnych w aspekcie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Praca wspierająca odbywała się również z rodziną doświadczającą przemocy.

Przeprowadzono 55 spotkań z członkami rodzin, w których występuje problem przemocy. W przypadku 7 sprawców osiągnięto poprawę wyrażającą się nabyciem umiejętności konstruktywnego rozwiązywania problemów rodzinnych.

3.2.4 Poradnictwo telefoniczne

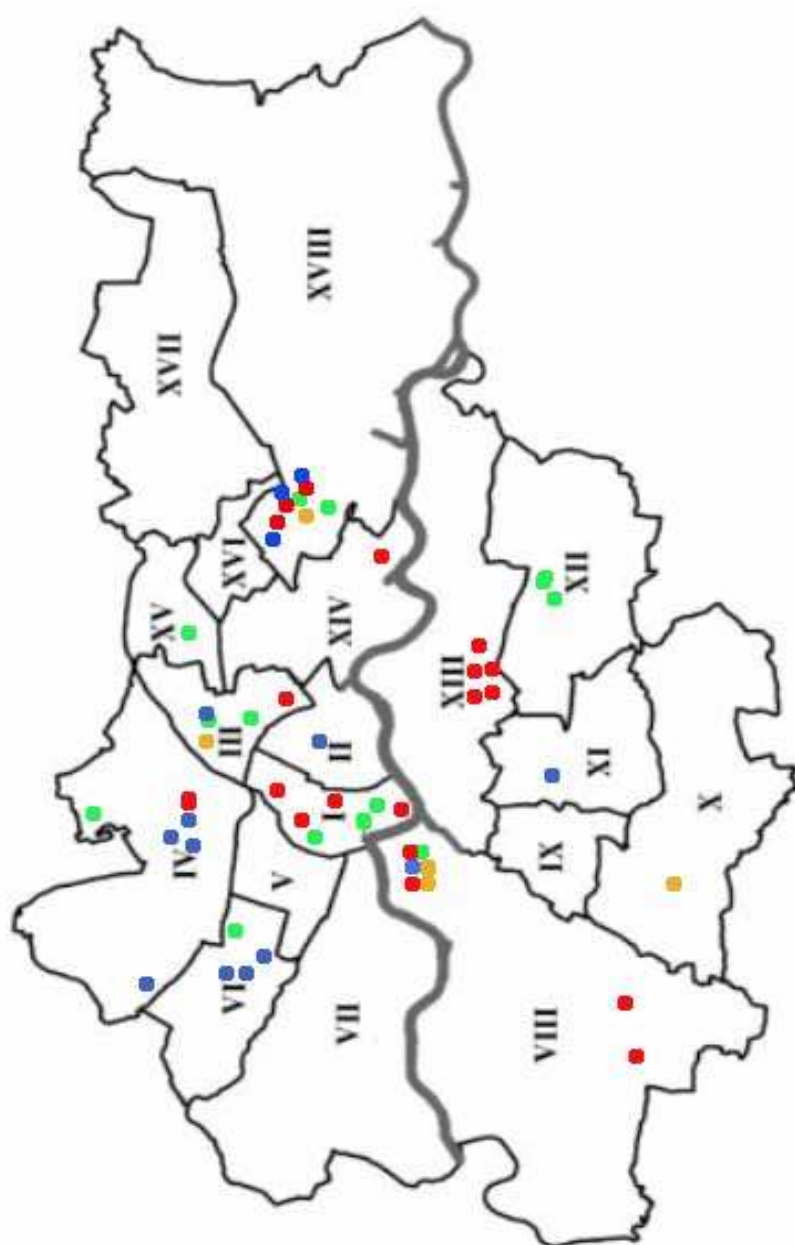
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie realizuje pomoc telefoniczną prowadząc Krakowski Telefon Zaufania, który działa przez 7 dni w tygodniu. W Krakowskim Telefonie Zaufania dyżury pełni 14 osób (w tym 7 wolontariuszy). W roku 2006 zostało udzielono 1 534 porad, głównie z zakresu: sytuacji wymagających pomocy psychologicznej, konfliktów małżeńskich i rodzinnych, uzależnień, złego stanu zdrowia psychicznego i fizycznego oraz informacji ogólnych.

3.3 Interwencja Kryzysowa

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie realizuje zadanie interwencji kryzysowej zlecając prowadzenie i dotując Ośrodek dla Osób Dotkniętych Przemocą oraz sprawując nadzór nad Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej (*zaznaczone na mapce str. 32*). W 2006 r. MOPS wydał 83 decyzje administracyjne w sprawie umieszczenia osób w Ośrodku dla Osób Dotkniętych Przemocą.

Ośrodek dla Osób Dotkniętych Przemocą realizujący zadanie interwencji kryzysowej, prowadzony jest na zlecenie MOPS. Działalność Ośrodka obejmuje udzielenie poradnictwa specjalistycznego psychologicznego, prawnego, pedagogicznego, rodzinnego, pracy socjalnej oraz zapewnienie schronienia dla 60 osób, w celu odizolowania ich od sprawcy przemocy. Ośrodek swoją ofertę pomocy kieruje do osób dotkniętych długotrwałą przemocą nieznajdujących oparcia w środowisku. Ośrodek funkcjonuje całodobowo. W roku 2006 Ośrodek udzielił schronienia 162 osobom, z czego 79 stanowiły osoby dorosłe, a 83 dzieci. Na realizację zadania w 2006 r. przekazano dotację w wysokości 361 800 zł.

Całkowity koszt realizacji zadania w 2006 r. zamknął się w kwocie 1 388 088 zł, w tym 1 026 288 zł to wydatek jednostki publicznej Ośrodka Interwencji Kryzysowej.

- Domy Pomocy Społecznej
- Mieszkania Chronione
- Środowiskowe Domy Samopomocy
- Ośrodki Wsparcia Dla Osób Starszych

3.4 Wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych w ramach pomocy specjalistycznej realizowanej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

Podstawowym założeniem jest umożliwienie jak najpełniejszego i najdłuższego funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku rodzinnym, sąsiedzkim, w miejscu zamieszkania. W takim ujęciu instytucjonalne, szczególnie całodobowe formy opieki są ostatnią formą pomocy, która powinna być stosowana tylko w przypadku niemożności rozwiązywania problemów innymi sposobami

3.5 Domy Pomocy Społecznej

W roku 2006 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie sprawował nadzór nad 15 domami pomocy społecznej funkcjonującymi jako miejskie jednostki organizacyjne oraz udzielając dotacji zlecił organizacjom pozarządowym prowadzenie 4 domów pomocy społecznej (*zaznaczone na mapce str. 35*).

W wypadku, gdy osoba wymaga całodobowej opieki, a nie jest możliwe jej zapewnienie w środowisku, jedyną możliwą formą pomocy jest umieszczenie osoby w domu pomocy społecznej. Placówki te zapewniają całodobową opiekę oraz zaspokajają niezbędne potrzeby bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu. W roku 2006 w domach pomocy społecznej znalazło opiekę łącznie 2566 osób.

Tabela: Domy pomocy społecznej wg typów funkcjonujące w 2006 r. na terenie Gminy Miejskiej Kraków

Typ placówki	Rok 2006 (stan na 31 grudnia)			
	Liczba miejsc w DPS – miejskich jednostkach organizacyjnych		Liczba miejsc w DPS – prowadzonych przez organizacje pozarządowe	
Dla osób w podeszłym wieku	2	183	1	67
Dla osób przewlekle somatycznie chorych	4	918	2	102
Dla osób przewlekle psychicznie chorych	5	632	-	-
Dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	2	127	-	-
Dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	2	164	1	15
Ogółem:	15	2024	4	184

W 2006 r. do MOPS wpłynęły 692 wnioski osób starających się o umieszczenie w domu pomocy społecznej, w porównaniu z 614 wnioskami w 2005 r., w którym wpłynęło. W domach pomocy społecznej na terenie Gminy Miejskiej Kraków w roku 2006 umieszczono 341 osób.

W roku 2006 zlecono organizacji pozarządowej zadanie z zakresu prowadzenia domu pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie. Nowa placówka rozpoczęła działalność 1 stycznia 2006 r., obejmując całodobową opieką 15 osób.

Na bieżącą działalność domów pomocy społecznej w roku 2006 wydatkowano 59 396 913,30 zł, w tym 55 269 313,30 zł to wydatki miejskich jednostek organizacyjnych.

3.6 Dienne Ośrodki Wsparcia

Dzięki tej formie pomocy osoby starsze, niepełnosprawne i osoby z zaburzeniami psychicznymi mogą zaspokoić bardzo ważną potrzebę kontaktu i integracji społecznej, bez ostatecznego zerwania więzi z rodziną i środowiskiem lokalnym. Otrzymują jednocześnie wsparcie specjalistów, przede wszystkim rehabilitację społeczną i usprawniającą (*ośrodki wsparcia zaznaczone na mapce str. 35*).

3.6.1 Ośrodki Wsparcia dla Osób Starszych

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie w 2006 roku sprawował nadzór nad jednym ośrodkiem wsparcia dla osób starszych, będącym miejską jednostką organizacyjną oraz udzielając dotacji zlecał organizacjom pozarządowym prowadzenie 2 niepublicznych ośrodków wsparcia dla osób starszych.

W 2006 roku Miejski Dzienny Dom Pomocy Społecznej, będący jednostką budżetową, uruchomił w ramach swojej struktury organizacyjnej kolejną filię: Dom Nr 6 - „Centrum Kultury i Rekreacji Seniorów” na os. Szkolnym 20 i dysponował siecią placówek wykazanych w tabeli poniżej.

Tabela: Placówki wchodzące w skład Miejskiego Dziennego Domu Pomocy Społecznej

<i>Adres placówki</i>	<i>Dzielnice Krakowa</i>
Dom Nr 1 - ul. Sas-Zubrzyckiego 10	Dzielnica XI
Dom Nr 2 - ul. Kielecka 20	Dzielnica II
<i>Klub Seniora - ul. Krowoderskich Zuchów 6</i>	<i>Dzielnica IV</i>
<i>Klub Seniora - ul. Balicka 289</i>	<i>Dzielnica IV</i>
Dom Nr 3 - ul. Korczaka 4	Dzielnica IV
<i>Klub Seniora- ul. G. Zapolskiej 15</i>	<i>Dzielnica VI</i>
Dom Nr 4 - ul. Sudolska 7	Dzielnica III
<i>Klub Seniora - ul. Bandtkiego 19</i>	<i>Dzielnica VI</i>
Dom Nr 5 - ul. Nad Sudołem 32	Dzielnica IV
<i>Klub Seniora ul. Focha 39</i>	<i>Dzielnica VI</i>
Dom Nr 6 – Centrum Kultury i Rekreacji Seniorów, os. Szkolne 20	Dzielnica XVIII

W 2006 roku zlecono organizacji pozarządowej prowadzenie nowego Ośrodka Wsparcia dla Osób Starszych przy ul. Komandosów 18 - dla 30 osób. Ponadto przez cały rok dotowano Ośrodek Wsparcia dla Osób Starszych na os. Górali 23-24 i os. Hutniczym 5 przeznaczony dla 70 osób, którego prowadzenie zlecono także organizacji pozarządowej.

Ze świadczeń ośrodków wsparcia dla osób starszych w roku 2006 średnio miesięcznie korzystało ponad 1000 osób.

3.6.2 Środowiskowe domy samopomocy

W 2006 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie sprawował nadzór nad 1 środowiskowym domem samopomocy będącym miejską jednostką organizacyjną zapewniającym 54 miejsca oraz udzielając dotacji zlecił organizacjom pozarządowym prowadzenie 13 środowiskowych domów samopomocy zapewniających 312 miejsc (*zaznaczone na mapce str. 35*).

Środowiskowe domy samopomocy to ośrodki wsparcia dla osób chorych psychicznie, z niepełnosprawnością intelektualną, autyzmem, a także chorobą Alzheimera. Ośrodki te funkcjonują w ramach zadań zleconych gminie i powiatowi. Pomoc świadczona w tych ośrodkach ma na celu utrzymanie osoby w jej naturalnym środowisku i przeciwdziałanie instytucjonalizacji, tj. umieszczeniu osoby z zaburzeniami psychicznymi w placówce całodobowej opieki. W Krakowie funkcjonuje już łącznie 14 środowiskowych domów samopomocy, z których 3 dysponują miejscami dla 102 osób z chorobą psychiczną, a 11 dla 264 osób z innymi rodzajami zaburzeń psychicznych. Wszystkie placówki, z wyjątkiem jednej, która jest jednostką gminną, były prowadzone przez organizacje pozarządowe, w tym przez stowarzyszenia, fundacje i organizację kościelną.

W 2006 roku wydano łącznie 266 decyzji administracyjnych dotyczących świadczenia pomocy udzielanej w środowiskowych domach samopomocy.

Na działalność środowiskowych domów samopomocy w roku 2006 wydatkowano 3 260 892 zł, w tym 481 372 zł to wydatki jednostki publicznej.

3.6.3 Mieszkania chronione

Mieszkania chronione dla osób z zaburzeniami psychicznymi (*zaznaczone na mapce str. 35*) mają na celu udzielanie osobom w nich zamieszkującym wsparcia w zakresie poprawy kontaktów społecznych, przywrócenie możliwości pełnienia satysfakcjonujących ról społecznych, zapewnienie bezpiecznego, całodobowego zakwaterowania oraz skrócenie okresu hospitalizacji i zmniejszenie ilości osób z zaburzeniami psychicznymi. Wsparcie w wykonywaniu codziennych obowiązków połączone z treningiem umiejętności społecznych może pozwolić osobom przebywającym w mieszkaniu chronionym na częściowe lub całkowite usamodzielnienie się. Mieszkania chronione są rozwiązaniem alternatywnym w stosunku do domów pomocy społecznej, od których są korzystniejsze w aspekcie ekonomicznym, zapobiegają także utrwalaniu zależności podopiecznych od instytucji pomocowych. W 2006 r. powstało nowe mieszkanie chronione dla 8 osób z chorobą psychiczną. W Krakowie funkcjonuje już 5 mieszkań chronionych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym 1 mieszkanie, które zostało utworzone w 2006 r. Łącznie w ww. mieszkaniach chronionych przebywają równocześnie 24 osoby. Koszt realizacji zadania w 2006 roku wyniósł 143 900 zł. W ramach nadzoru przeprowadzono 2 kontrole realizacji zleconego zadania z zakresu prowadzenia mieszkań chronionych.

3.7 Punkt obsługi osób niesłyszących

Punkt obsługi osób niesłyszących funkcjonuje w strukturze MOPS od października 2003 roku. Jego siedziba mieści się na terenie Filii nr 1 Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie przy ul. Rzeźniczej 2. Podstawowym celem działalności Punktu jest likwidacja barier w komunikowaniu się, kompleksowa i fachowa obsługa osób głuchych i niedosłyszących oraz współpraca z Polskim Związkiem Głuchych. Pracownik socjalny posiadający umiejętność porozumiewania się w języku migowym przeprowadzał w okresie od stycznia do czerwca 2006 r. wywiady środowiskowe u osób z uszkodzonym słuchem, kompletował dokumenty niezbędne do udzielenia pomocy finansowej. Istotnym aspektem działalności punktu była szeroko prowadzona praca socjalna, możliwość uzyskania przez klientów porad rodzinnych, porad prawnych i psychologicznych. W razie potrzeby pracownik socjalny osobiście pośredniczył w załatwianiu formalności w innych urzędach, przez osoby głuche i niedosłyszące. Stale pomocą punktu objętych jest 10 rodzin. Wszystkich osób, którym udzielono pomocy w zakresie działania punktu, w roku 2006 było około 400.

3.8 Pomoc na rzecz osób bezdomnych

3.8.1 Świadczenia materialne na rzecz bezdomnych

Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie, w celu rozeznania sytuacji osobistej i bytowej bezdomnych klientów przeprowadzili 1 845 wywiadów środowiskowych. Wydano 6 240 decyzji administracyjnych. Świadczeniami finansowymi objęto łącznie 1 240 osób bezdomnych, zaś pracą socjalną 356 osób. Bezdomni korzystają z różnego typu pomocy materialnej i usługowej, analogicznej do pomocy świadczonej pozostałym mieszkańcom Krakowa.

Podobnie jak w przypadku pomocy finansowej realizowanej w środowisku zamieszkania klientów MOPS, w 2006 r. głównym instrumentem wsparcia osób bezdomnych był, z uwagi na skalę jego realizacji, Rządowy Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. *Szczegóły w rozdziale 2. Pomoc środowiskowa i organizacja społeczności*

lokalnej realizowana przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie, podrozdział 2.1 Pomoc finansowa dla osób i rodzin w środowisku lokalnym.

W ramach programu pomoc otrzymało 436 osób bezdomnych, na łączną kwotę 125 303,40 zł, przy czym średnia wartość świadczenia (rocznie) wyniosła 287,39 zł.

Jednocześnie w celu zaspokojenia podstawowych potrzeb osób bezdomnych starających się o udzielenie pomocy społecznej w 2006 r. MOPS realizował również poniżej wymienione świadczenia:

1. W ramach zadań własnych gminy szczególnie:

- zasiłki okresowe (w części obowiązkowej dotowane z budżetu państwa i w części dodatkowej finansowane przez gminę) dla 618 osób na łączną kwotę 501 896,94 zł, przy czym średnia wartość świadczenia na osobę wyniosła 812,13 zł rocznie,
- zasiłki celowe, z przeznaczeniem na zakup odzieży, dla 172 osób, na łączną kwotę 17 169zł, przy czym średnia wartość świadczenia na osobę wyniosła 99,82 zł rocznie,
- zasiłki celowe, z przeznaczeniem na zakup węgla, dla 38 osób, na łączną kwotę 11 320 zł, przy czym średnia wartość świadczenia na osobę wyniosła 297,89 zł rocznie
- zasiłki celowe, z przeznaczeniem na zakup leków, dla 103 osób, na łączną kwotę 10359,10 zł, przy czym średnia wartość świadczenia na osobę wyniosła 100,57 zł rocznie.

2. W ramach zadań zleconych gminie:

- zasiłki stałe dla 264 osób, na łączną kwotę 941 765,16 zł, przy czym średnia wartość świadczenia na osobę wyniosła 3 67,29 zł rocznie.
- składki na ubezpieczenia zdrowotne dla 264 osób, na łączną kwotę 83 56,04 zł, przy czym średnia wartość świadczenia na osobę wyniosła 316,88 zł rocznie.

3.8.2 Zapewnienie schronienia

Realizacja zadania odbywa się poprzez zlecenie prowadzenia i nadzór nad prowadzeniem placówek czasowego pobytu bezdomnych:

1. *Schronisko dla Bezdomnych Kobiet przy ul. Sołtysowskiej 13 c.*

Schronisko prowadzone jest przez Caritas Archidiecezji Krakowskiej, zapewnia całodobowe schronienie dla kobiet bezdomnych lub czasowo pozbawianych miejsca zamieszkania, samotnych lub z dziećmi powyżej 10 roku życia. Schronisko oferuje pomoc psychologiczną, prawną, pedagogiczną oraz pomoc pracownika socjalnego i pielęgniarki. Praca skoncentrowana jest na szybkim powrocie mieszkanek do społeczeństwa i samodzielnego funkcjonowania poza schroniskiem i instytucjami pomocowymi. W roku 2006 realizowano programy: *Pomocna Dłoń* - prowadzony w celu aktywizacji kobiet do poprawy ich sytuacji życiowej; *Szkoła dla Rodziców* - na których omawiane są występujące w rodzinie problemy wychowawcze z dziećmi; *By lepiej Życ* - którego zakres obejmował pracę nad rozwojem psychospołecznym dzieci i młodzieży; *Saper* - przeznaczony dla dzieci i młodzieży z problemem agresji. Funkcjonowała również Grupa Wsparcia dla mieszkanek schroniska w celu pomocy w rozwiązywaniu bieżących problemów życiowych. W schronisku prowadzono też zajęcia terapeutyczne oraz grupę samopomocy dla osób uzależnionych.

W 2006 roku w placówce przebywały 52 kobiety i 26 dzieci. Zorganizowano również 6 miejsc interwencyjnych przeznaczonych dla osób bez badań i trafiających interwencyjnie do placówki na jedną noc. Usamodzieliło się 19 kobiet wraz z 19 dziećmi.

2. *Dom Matki i Dziecka przy ul. Żywieckiej 16.*

Realizuje pomoc w formie całodobowego schronienia i zapewnienia wsparcia dla matek z dziećmi do lat 10 oraz kobiet w ciąży, poprzez pomoc psychologiczną, prawną, pedagogiczną oraz pomoc pracownika socjalnego i pielęgniarki. Mieszkanki motywowane są do uregulowania sytuacji prawnej swojej i dziecka, poszukiwania pracy i mieszkania. Dużo uwagi poświęca się kształtowaniu właściwych postaw pozytywnych relacji matek z dziećmi. W roku 2006 zapewniono schronienie dla 37 matek i 53 dzieci. Usamodzieliło się 16 kobiet wraz z 22 dziećmi podnajmując lokal mieszkalny lub powracając do środowiska rodzinnego. Dwoje dzieci oddano do rodzin adopcyjnych. Jedno dziecko na skutek porzucenia przez matkę zostało umieszczone w placówce opiekuńczej na mocy postanowienia sądowego.

3. *Miejska Noclegownia dla Bezdomnych Mężczyzn przy ul. Makuszyńskiego 19.*

Miejska Noclegownia dla Mężczyzn prowadzona jest przez Małopolski Zarząd Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża. Noclegownia zapewnia do 216 miejsc noclegowych, w tym 30 miejsc całodobowych dla osób, które muszą mieć zapewnione usługi opiekuńcze (opieka higieniczna, dostarczanie podstawowych posiłków, wykonanie opatrunków, pielęgnacja). Miejska Noclegownia dla Bezdomnych Mężczyzn oferuje pomoc psychologiczną, terapeutyczną, prawną i w formie pracy socjalnej. W ramach prowadzonych programów terapeutycznych działa grupa dla osób uzależnionych od alkoholu i grupa wsparcia dla osób wychodzących z bezdomności. Noclegownia oferuje również pomoc pracownika socjalnego, psychologa, terapeuty, prawnika. W roku 2006 z pomocy Miejskiej Noclegowni skorzystało 532 osoby, usamodzielniono 43 osoby. Zabezpieczono łącznie 54 841 noclegów dla osób bezdomnych.

3.8.3 GWAB - Grupa Wsparcia dla Osób Wychodzących z Bezdomności

Grupa prowadzona jest przez pracownika socjalnego MOPS w Krakowie i brata ze Zgromadzenia Braci Albertynów w pomieszczeniach Przytuliska Św. Brata Alberta w Krakowie przy ul. Kościuszki 23. W ramach grupy organizowano działania integracyjne w postaci wspólnych obchodów świąt Wielkanocnych, Wigilii, imienin, a także wspólnych wycieczek między innymi do Zakopanego. Na piątą rocznicę powstania grupy pracownik socjalny zorganizował wyjazd do Rzymu. Wsparcia w tym przedsięwzięciu udzielili: Bracia Albertyni, Wolontariusze ze Zgromadzenia Braci Kombonianów oraz Salezjanów, którzy umożliwili bezpłatny pobyt w Rzymie. Wsparcia finansowego udzielił również Caritas Archidiecezji Krakowskiej. Liczba uczestników grupy w 2006 roku wynosiła 33 osoby. W związku z rotacją osób w grupie charakterystyczną dla osób bezdomnych, stale spotykało się około 16 jej członków.

3.8.4 Projekt „WSPARCIE – streetworking w środowisku osób bezdomnych”

Głównym założeniem projektu „Wsparcie - streetworking wśród osób bezdomnych” było dotarcie do osób bezdomnych nie korzystających wcześniej z pomocy MOPS oraz placówek dla osób bezdomnych, poprzez interwencje w miejscach ich pobytu tj. „na ulicy”, informowanie o przysługujących formach pomocy, o zagrożeniach wynikających z bezdomności, aktywizowanie i motywowanie do podjęcia leczenia w ośrodkach terapii uzależnień. W ramach działań podejmowana była współpraca z placówkami świadczącymi pomoc osobom bezdomnym. Współorganizowano spotkania przedstawicieli placówek świadczących pomoc bezdomnym. Przygotowano bazę danych placówek wraz z informacjami dotyczącymi form udzielanej pomocy. W okresie realizacji projektu od stycznia do kwietnia 2006 roku podjęto 53 wyjścia i interwencje, nawiązano

kontakt z 148 osobami. Elementy projektu „Wsparcie” włączone zostały do projektu „Streetwork – skuteczny kontakt z klientem”.

3.8.5 „Akcja Zima” – interwencje w miejscach pobytu osób bezdomnych w okresie zimowym

W okresie od stycznia do marca oraz od listopada do grudnia 2006 roku z inicjatywy MOPS prowadzona była akcja prewencyjna w środowisku osób bezdomnych przebywających i nocujących w pomieszczeniach niemieszkalnych. Zadanie to realizowane było przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Straż Miejską Miasta Krakowa, Komendę Miejską Policji oraz Straż Ochrony Kolei. Celem akcji było dotarcie do osób bezdomnych, które ze względu na miejsce pobytu zagrożone są wystąpieniem nadmiernego wychłodzenia organizmu, a przez to zapobieganie sytuacjom utraty zdrowia i życia przez osoby bezdomne. Uczestnikami interwencji było sześciu pracowników Działu Pomocy Bezdomnym MOPS. W trakcie interwencji rozdawano i pozostawiono w miejscach pobytu osób bezdomnych ulotki informacyjne o formach pomocy oferowanych przez MOPS i organizacje pozarządowe. Pracownicy proponowali przewiezienie do zabezpieczonych wcześniej miejsc w placówkach pobytu czasowego dla osób bezdomnych lub proponowali objęcie innymi stosownymi formami pomocy adekwatnymi do zastanej sytuacji. W ramach przeprowadzonej akcji w 2006 roku nawiązano kontakt z 136 osobami bezdomnymi.

3.8.6 Organizacja wieczerzy wigilijnej dla osób bezdomnych

MOPS kolejny rok był współorganizatorem wieczerzy wigilijnej dla bezdomnych w kruzgankach Kościoła Bazyliki Ojców Franciszkanów. W wieczerzy wigilijnej uczestniczyło 800 osób bezdomnych i samotnych, dla których przygotowano posiłek i paczki żywnościowe. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie dofinansował realizację zadania kwotą 15 000 zł.

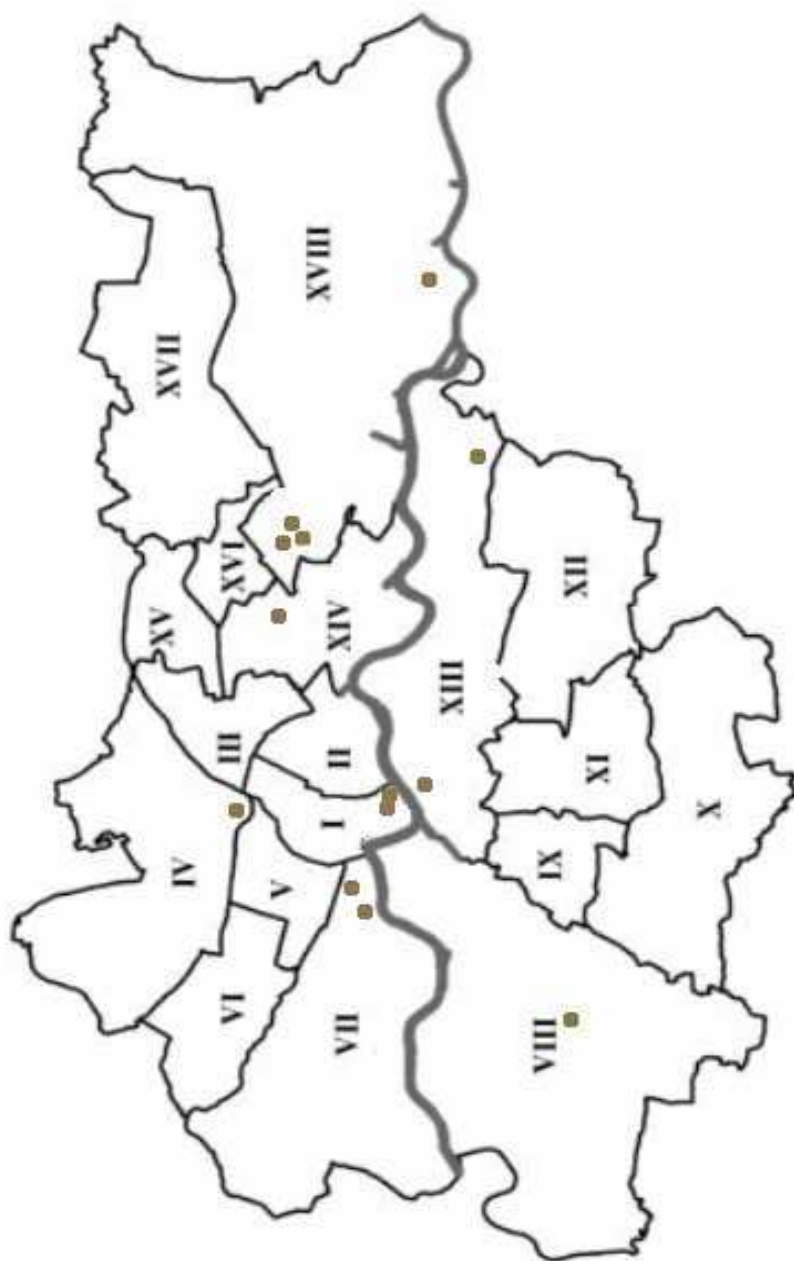
3.8.7 Akcja „Pomoc Osobom Żebrzącym”

MOPS we współpracy ze Strażą Miejską w 2006 r. rozpoczął akcję „Pomoc Osobom Żebrzącym”, która miała na celu ograniczenie problemu żebractwa na terenie Krakowa. W działania podczas tej akcji zaangażowani byli wytypowani pracownicy poszczególnych filii Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie. W roku 2006 nawiązano kontakt z 26 osobami żebrzącymi. Łączna liczba nawiązanych kontaktów z osobami żebrzącymi to 40. Napotkane osoby były informowane o możliwościach uzyskania stosownej pomocy z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, rozdawano ulotki informacyjne o formach pomocy oferowanych przez MOPS i organizacje pozarządowe, podejmowano działania interwencyjne w sytuacjach tego wymagających.

**Sprawozdanie z działalności
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Krakowie za rok 2006**

**Rozdział:
Rehabilitacja zawodowa i społeczna
osób niepełnosprawnych**

■ Warsztaty Terapii Zajęciowej

4 Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych

Zadania rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych realizowane są na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123 poz. 776 z późn. zm.). Środki na realizację zadań przekazywane są samorządom przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, ich wysokość określana jest za pomocą algorytmu. W 2006 roku Gmina Miejska Kraków na realizację zadań dysponowała kwotą 18 404 975 zł, przy czym kwotę 2 366 942 zł uzyskano w ostatnich dniach października.

4.1 Zadania realizowane w zakresie rehabilitacji społecznej

4.1.1 Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej

Warsztaty terapii zajęciowej (*zaznaczone na mapce str. 44*) są wyodrębnionymi organizacyjnie i finansowo placówkami, stwarzającymi osobom niepełnosprawnym, niezdolnym do podjęcia pracy, możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia.

Powyższe cele osiągnięte są poprzez przygotowywanie osób niepełnosprawnych do życia w środowisku społecznym, między innymi przez rozwój umiejętności planowania i komunikowania się, dokonywania wyborów, decydowania o swoich sprawach oraz innych umiejętności niezbędnych w samodzielnym życiu, a także poprawę kondycji psychicznej, naukę wykonywania czynności koniecznych do codziennego funkcjonowania, a w szczególności w zakresie pełnienia ról społecznych, w tym zawodowych.

Obecnie na terenie Gminy Miejskiej Kraków działa 13 Warsztatów Terapii Zajęciowej, do których zostało zakwalifikowanych 469 uczestników. Roczne koszty uczestnictwa tych osób w Warsztatach ustalone zgodnie z algorytmem wyniosły 6 254 281 zł.

Ponadto, dzięki przyznaniu przez Zarząd PFRON zwiększonego limitu środków na realizację zadań bieżących, warsztatom przekazano dodatkową kwotę w łącznej wysokości 292 942 zł na zakup lub wymianę wyposażenia, a także na pokrycie kosztów niezbędnych materiałów, usług związanych z funkcjonowaniem warsztatów.

Łączne wydatki poniesione w związku z finansowaniem kosztów działalności warsztatów terapii zajęciowej w roku 2006 wyniosły 6 548 223 zł.

Tabela: Warsztaty Terapii Zajęciowej

	2004	2005	2006
Liczba warsztatów	12	13	13
Liczba uczestników	434	469	469

4.1.2 Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych

W 2006 roku do MOPS wpłynęły 4 433 wnioski osób niepełnosprawnych o dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych dla tych osób oraz ich opiekunów (łącznie dla 5 536 osób). Pozytywnie rozpatrzono i przyznano dofinansowania 4 252 osobom niepełnosprawnym i ich opiekunom. W wyniku zgłoszonych 464 rezygnacji, ostatecznie z dofinansowania do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych skorzystało 2 901 osób niepełnosprawnych i 887 ich opiekunów. Łączna suma wypłaconych dofinansowań opiewa na kwotę 2 072 908 zł.

Tabela: Dofinansowania przydzielone osobom niepełnosprawnym i ich opiekunom do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych w latach 2004 – 2006

Lp.		2004	2005	2006
1	Liczba osób niepełnosprawnych ubiegających się o dofinansowanie (osoba niepełnosprawna + opiekun)	4 107, w tym 820 opiekunów	5 581, w tym 1 156 opiekunów	5 536, w tym 1 103 opiekunów
2	Liczba osób, które otrzymały pomoc (osoba niepełnosprawna + opiekun)	3 598, w tym 812 opiekunów	4 206, w tym 1 095 opiekunów	4 252, w tym 1000 opiekunów
3	Stosunek procentowy osób, które otrzymały pomoc, do osób, które złożyły wnioski*	84,76%	81,96%	76,8%
4	Łączna kwota wypłaconego dofinansowania (w zł)	1 951 233	2 241 270	2 072 908
5	Średnia wysokość udzielonej pomocy przypadająca na osobę (osoba niepełnosprawna +opiekun, w zł)	539,00	532,87	547,23

* podstawowy czynnik mający wpływ na wykonanie to niewystarczające środki finansowe

4.1.3 Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych

MOPS w roku 2006 podobnie jak w latach poprzednich realizował zadania mające na celu wspieranie i promocję twórczości osób niepełnosprawnych, doskonalenie ich sił psychofizycznych poprzez organizowanie zajęć rekreacyjnych, zawodów i imprez sportowych. Celem tych działań jest integracja społeczna osób niepełnosprawnych ze społecznością oraz podniesienie świadomości pełnosprawnych mieszkańców Gminy Miejskiej Kraków w zakresie problemów i potrzeb wynikających z niepełnosprawności.

Realizacja powyższego zadania odbywa się poprzez współpracę z organizacjami pozarządowymi, fundacjami i stowarzyszeniami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej tych osób. W 2006 roku zorganizowano 130 przedsięwzięć kulturalnych, sportowych, turystycznych i rekreacyjnych. Łącznie wzięło w nich udział 15 113 niepełnosprawnych mieszkańców Krakowa, a także osoby im towarzyszące lub opiekunowie.

W 2006 r. zawarto i zrealizowano 110 umów z organizacjami pozarządowymi, na realizację zadania. Łączny koszt udzielonych dofinansowań wyniósł 494 777 zł.

Tabela: Dofinansowanie udzielane organizacjom pozarządowym w ramach realizacji zadania: sport, kultura, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych

Lp.		2004	2005	2006
1	Liczba zawartych i zrealizowanych umów	73	89	110
2	Liczba zorganizowanych przedsięwzięć	90	100	130
3	Liczba osób niepełnosprawnych biorących w nich udział	6 300	7 000	15 113
4	Łączny koszt udzielonego dofinansowania (w zł)	330 626	402 030	494 777
5	Średnia wartość udzielonego dofinansowania na osobę (w zł)	52,48	57,43	32,74

4.1.4 Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów

Dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze obejmowało m.in. takie przedmioty jak: wózki inwalidzkie, aparaty słuchowe, parapodia. Dofinansowanie zazwyczaj w całości pokrywało koszty poniesione przez osoby niepełnosprawne. Natomiast w przypadku dofinansowania do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego (m.in.: rowerów rehabilitacyjnych, piłek do ćwiczeń, łóżek

rehabilitacyjnych), zarówno osoby indywidualne jak i instytucje otrzymywały zgodnie z przepisami kwoty stanowiące do 60% kosztów zakupu sprzętu.

W 2006 r. pomoc wypłacono 2 987 osobom niepełnosprawnym, na łączną kwotę 3 776 410 zł, przy czym średnia wartość dofinansowania udzielonego indywidualnej osobie wyniosła 1 264,00 zł.

W zakresie dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny zawarto 11 umów z instytucjami prowadzącymi działalność związaną z rehabilitacją osób niepełnosprawnych. Wydatki w tym zakresie wyniosły 105 551 zł.

Tabela: Przedmioty ortopedyczne i sprzęt rehabilitacyjny (dotyczy wniosków indywidualnych osób niepełnosprawnych, złożonych w latach: 2004, 2005, 2006)

Lp.		2004	2005	2006
1	Liczba złożonych wniosków	2 547	3 027	3 217
2	Liczba osób, które otrzymały pomoc	2 106	2 507	2 987
3	Stosunek procentowy osób, które otrzymały pomoc, do osób, które złożyły wnioski	82,69%	82,82%	93,13%
4	Łączna kwota wypłaconego dofinansowania	2 258 014	2 724 094	3 776 410
5	Średnia wysokość udzielonej pomocy na osobę (w zł)	1 067	1 087	1 264

4.1.5 Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych.

W roku 2006 MOPS zawarł z osobami niepełnosprawnymi 1 685 umów w sprawie dofinansowania likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych. Zrealizowano i wypłacono 1 633 wnioski.

W zakresie dofinansowania:

- likwidacji barier architektonicznych (m.in.: przystosowanie mieszkań do potrzeb osób niepełnosprawnych, zakup transporterów schodowych lub sufitowych) pomoc otrzymało 168 osób na łączną kwotę 1 946 292 zł; średni koszt dofinansowania wyniósł 11 585 zł,
- likwidacji barier w komunikowaniu się (m.in. zakup radiomagnetofonów, komputerów, faksów) pomoc otrzymało 1 159 osób, na łączną kwotę 2 621 472 zł; średni koszt dofinansowania wyniósł 2 262 zł,
- likwidacji barier technicznych (m.in.: zakup glukometrów mówiących, testerów kolorów) pomoc otrzymało 306 osób, na łączną kwotę 212 800 zł, średni koszt dofinansowania wyniósł 695 zł.

Tabela: Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych latach 2004 – 2006

Lp.		2004	2005	2006
1	Liczba wniosków	1 606	2 022	1 974
2	Liczba osób, które otrzymały pomoc	868	985	1 685
3	Stosunek procentowy osób, które otrzymały pomoc, do osób, które złożyły wnioski	Pomoc przyznawano również dla osób, których wniosków nie zrealizowano we wcześniejszych latach	Pomoc przyznawano również dla osób, których wniosków nie zrealizowano we wcześniejszych latach	Pomoc przyznawano również dla osób, których wniosków nie zrealizowano we wcześniejszych latach
4	Łączna kwota wypłaconego dofinansowania	2 328 569	2 664 807	4 780 564
5	Średnia wysokość pomocy na osobę (w zł)	2 683	2 705	2 927

4.2 Zadania realizowane w zakresie rehabilitacji zawodowej

4.2.1 Pożyczki na rozpoczęcie działalności gospodarczej

W roku 2006 osoby niepełnosprawne będące w wieku aktywności zawodowej, zarejestrowane w Grodzkim Urzędzie Pracy jako bezrobotne lub poszukujące pracy złożyły 8 wniosków o pożyczkę na rozpoczęcie działalności gospodarczej na łączną kwotę 281 123 zł. Pożyczek udzielono sześciu osobom niepełnosprawnym, w łącznej kwocie 170 000 zł. Dzięki udzielonej pomocy osoby te stworzyły dla siebie miejsca pracy, w zakresie produkcji i usług.

4.2.2 Zwrot kosztów wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne

W zakresie realizacji zobowiązań wynikających z umów zawartych z pracodawcami w latach poprzednich dokonano zwrotu kosztów wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne dla 6 osób niepełnosprawnych, zatrudnionych na stanowiskach pracy utworzonych przy udziale środków PFRON, w łącznej kwocie 6 293 zł. Średnia wartość rocznej refundacji wynagrodzeń i składek na ubezpieczenie społeczne, przypadająca na jedną osobę niepełnosprawną wyniosła 1 048,83 zł.

**Sprawozdanie z działalności
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Krakowie za rok 2006**

**Rozdział:
Inne działania podejmowane przez
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej**

5 Strategia rozwiązywania problemów społecznych

Zgodnie z zapisami zawartymi w ustawie z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2004 r. Nr 64 poz. 593 z późn. zm.), w art. 17 ust. 1 pkt 1 oraz art. 19 pkt 1 do zadań własnych gminy i powiatu należy opracowanie i realizacja gminnej i powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Prezydent Miasta Krakowa zarządzeniem Nr 1585/2005 z dnia 26 sierpnia 2005 r. w sprawie organizacji prac nad opracowaniem gminnej i powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, wyznaczył Zastępcę Dyrektora ds. Pomocy Środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie, jako osobę odpowiedzialną za organizację prac nad opracowywaniem gminnej i powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Obsługę kancelaryjno – biurową prac nad opracowaniem gminnej i powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych zapewniał Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie.

Pracom nad budową strategii przyświecała wizja budowy „spójności społecznej” w społeczności lokalnej Gminy Miejskiej Kraków, czyli zapewnienia takich warunków uczestnictwa w rozwoju, które nie pogłębią lokalnych różnicowań poziomu życia, a także służyć będą zniwelowaniu różnic, które powstały wcześniej.

W przygotowanym projekcie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Krakowa na lata 2007 – 2013. Sformułowano następujące kierunki priorytetowe:

- dążenie do ograniczenia zasięgu i głębokości ubóstwa.
- intensyfikacja działań zapobiegających negatywnym zjawiskom powodującym powstawanie zjawiska wykluczenia społecznego.
- dążenie do zapewnienia niezbędnego wsparcia w reintegracji społecznej osób, rodzin i grup społecznych podlegających społecznemu wykluczeniu.
- dążenie do kształtowania właściwych, społecznie akceptowanych postaw oraz zachowań dzieci i młodzieży.

przełożone na realizację konkretnych przedsięwzięć posłużą one stworzeniu warunków udziału w rozwoju społeczności lokalnej osobom i grupom zagrożonym wykluczeniem społecznym i wykluczonym.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Krakowa na lata 2007 – 2013 będzie także ważnym instrumentem, który posłuży pozyskiwaniu środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Społecznego.

6 Pomoc finansowa z tytułu ochrony macierzyństwa – tzw. „becikowe”

Na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 5 oraz art. 17 ust. 2 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej oraz zarządzenia Nr 2214/2005 Prezydenta Miasta Krakowa z dnia 24 listopada 2005 r. przyznawano pomoc finansową z tytułu ochrony macierzyństwa. Wypłacono łącznie 2 372 świadczenia na łączną kwotę 1 897 600 zł, ze środków przeznaczonych na zasiłki celowe i celowe specjalne. Średnia wartość świadczenia wyniosła 800 zł.

7 Współpraca z mediami

Celem upowszechnienia i udostępnienia możliwości korzystania z pomocy oferowanej przez MOPS oraz współpracy z Ośrodkiem, w 2006 roku na bieżąco przekazywano środkom

masowego przekazu informacje dotyczące form świadczonej przez Ośrodek pomocy, zasad jej przyznawania oraz istotnych dla świadczeniobiorców zmianach przepisów. Przekazywane mediom wiadomości zawierały również informacje dotyczące miejsc (filie MOPS oraz działy), w których klienci mogą załatwić konkretną sprawę.

Na podstawie przekazanych materiałów w prasie ukazywały się komunikaty, informacje oraz artykuły dotyczące pomocy społecznej, w tym również bieżące informacje dotyczące pojawiających się inicjatyw skutkujących dla określonych grup odbiorców powstawaniem uprawnień do korzystania z pomocy społecznej. Efektem prowadzonej współpracy z mediami było m.in. 195 artykułów i komunikatów dotyczących pomocy społecznej, kilkadziesiąt reportaży telewizyjnych oraz radiowych.

Z myślą o osobach korzystających z pomocy społecznej, organizacjach pozarządowych, instytucjach i wszystkich tych, którzy są zainteresowani realizowanymi przez Ośrodek zadaniami i funkcjonowaniem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie, prowadzona jest strona internetowa www.mops.krakow.pl.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 z późn. zm.) wszystkie istotne informacje zamieszczane są również na bieżąco w Biuletynie Informacji Publicznej. Dodatkowo, najistotniejsze dla mieszkańców Krakowa informacje dotyczące pomocy społecznej, zamieszczane są na internetowej stronie Magicznego Krakowa.

8   **Udział w projektach finansowanych przez Unię Europejską w ramach Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL**

8.1   **Krakowska Inicjatywa na rzecz Gospodarki Społecznej – Cogito**

Szczegóły w podrozdziale 1.1 Nowe istotne przedsięwzięcia wdrożone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie w 2006 roku, punkt 4 Projekt Krakowska Inicjatywa na Rzecz Gospodarki Społecznej Cogito.

8.2   **Partnerstwo Inicjatyw Nowohuckich Nowa Huta – Nowa Szansa**

Celem projektu jest próba tworzenia na terenie dzielnic Nowej Huty nowego systemu gospodarki społecznej z ofertą w zakresie usług, tworzenia nowych miejsc pracy przy udziale potencjału wnoszonego przez instytucje biznesu, bankowości, media, instytucje kultury i organizacje pozarządowe. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie jest jednym z 11 partnerów przygotowujących i realizujących projekt.

W czerwcu 2005 roku zawarto umowę o Partnerstwie na rzecz rozwoju pomiędzy MOPS a zarządzającym projektem Domem Kultury im. C.K. Norwida w Krakowie. Z umowy wynika, iż w latach 2006–2007, MOPS otrzyma 25 000 zł na realizację działań przewidzianych projektem. W 2006 roku w ramach projektu wprowadzono do budżetu Miasta 14 000 zł. W ramach działania II Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie współodpowiedzialny jest, za rekrutację beneficjentów ostatecznych do udziału w działaniach przewidzianych projektem z grup docelowych projektu, którzy objęci są pomocą społeczną, czyli spośród klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie. W 2006 roku wyrekrutowano i zakwalifikowano do projektu 150 beneficjentów ostatecznych.

8.3   **Edukacja dla Integracji – Partnerstwo na rzecz Uchodźców**

Projekt „Edukacja dla Integracji – Partnerstwo na Rzecz Uchodźców” zajmuje się problemami związanymi z dyskryminacją i nierównościami na rynku pracy, dotyczącymi

osób ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy w Polsce. Celem Partnerstwa jest wsparcie integracji społecznej i zawodowej osób ubiegających się o status uchodźcy. Cel ten realizowany jest przez trzy bloki programowe w ramach projektu: blok prawny, blok językowy i blok „Informacje o Polsce”.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie jest jednym z partnerów przygotowujących i realizujących projekt. W czerwcu 2005 roku zawarto umowę o partnerstwie na rzecz rozwoju pomiędzy MOPS, a zarządzającym projektem Ośrodkiem Praw Człowieka Uniwersytetu Jagiellońskiego. Z umowy wynika, iż w latach 2006–2007, MOPS otrzyma 24 040 zł na realizację działań przewidzianych projektem. W 2006 roku na realizację projektu, wprowadzono do budżetu Miasta 18 000 zł.

W ramach działania II projektu Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przygotował treść ulotek o regulacjach i procedurach wpływających na możliwość wykorzystania uprawnień socjalnych z zakresu świadczeń opieki zdrowotnej oraz o zatrudnieniu i instrumentach rynku pracy, mających zastosowanie do osób, które uzyskały status uchodźcy i cudzoziemców, którym udzielono zgody na pobyt tolerowany. Ponadto przygotował wzór poradnika dla wolontariuszy bezpośrednio zaangażowanych w proces przekazywania ww. informacji oraz przeprowadził szkolenia dla wolontariuszy. Założeniem projektu jest jak najszerzy udział w nim wolontariatu, w szczególności studenckiego.

9 Realizacja programu stypendialnego dla studentów na rok akademicki 2006 – 2007 w ramach działania 2.2. „Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez programy stypendialne” Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004 – 2006,

W ramach realizacji programu przyjęto:

1. Uchwałę Nr CXIII/1160/06 Rady Miasta Krakowa z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie do projektu: „Małopolski program stypendialny dla studentów, na rok akademicki 2006/2007” w ramach działania 2.2 „Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez programy stypendialne” w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004 – 2006 oraz udzielenia pomocy finansowej Województwu Małopolskiemu na jego dofinansowanie.
2. Uchwałę Nr CXIV/1176/06 Rady Miasta Krakowa z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie zasad przyznawania stypendiów w ramach projektu „Małopolski program stypendialny dla studentów, na rok akademicki 2006/2007”, dla studentów zamieszkałych na terenie Gminy Miejskiej Kraków.
3. Zarządzenie Nr 2182/2006 Prezydenta Miasta Krakowa z dnia 16 października 2006 r. w sprawie realizacji uchwały Nr CXIV/1176/06 Rady Miasta Krakowa z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie zasad przyznawania stypendiów w ramach projektu „Małopolski program stypendialny dla studentów na rok akademicki 2006/2007”, dla studentów zamieszkałych na terenie Gminy Miejskiej Kraków.

W czasie realizacji programu przyjęto i zweryfikowano 711 wniosków o przyznanie stypendiów. Komisji do spraw stypendium wyrównania szans, powołana zarządzeniem Nr 2182/2006 Prezydenta Miasta Krakowa z dnia 16 października 2006 roku, sporządziła listę przyznanych stypendiów (492) oraz listę rezerwową. Listy zostały przekazane do Starostwa Powiatowego, które jest instytucją odpowiedzialną za podpisywanie umów ze studentami i wypłatę stypendiów.

10 Współpraca międzynarodowa w roku 2006

10.1 Współpraca z miastem Frankfurt nad Menem

W ramach współpracy z Miastem Frankfurt nad Menem, realizowanej na podstawie "Porozumienia pomiędzy Stołecznym Królewskim Miastem Kraków i Miastem Frankfurt nad Menem o współpracy w dziedzinie pomocy społecznej" z dnia 19 kwietnia 2001 r., w 2006 roku podjęto następujące inicjatywy:

1. Praktyka zawodowa we Frankfurcie

Dwóch pracowników MOPS odbywało staż we Frankfurcie. Pracownicy uczestniczyli w pracy streetworkerów we Frankfurcie, obserwując metody pracy oraz nabywając doświadczenia w bezpośredniej pracy z klientem.

2. Udział w konferencji we Frankfurcie

W listopadzie 2006 r. miała miejsce wizyta 16 osobowej delegacji z Krakowa we Frankfurcie nad Menem. Głównym punktem wizyty była konferencja na temat „Pomocy dzieciom i młodzieży w kontekście rodziny”, podczas której strona polska przedstawiła wystąpienia dotyczące m.in. demograficznych i aksjologicznych aspektów sytuacji rodziny, reintegracji społecznej i zawodowej osób bezrobotnych oraz referaty dotyczące problematyki funkcjonowania rodzin zastępczych i wyników badań młodzieży i dzieci korzystających z pomocy placówek wsparcia dziennego w Krakowie. W konferencji uczestniczyli również przedstawiciele instytucji pomocowych Tel Avivu z Izraela, który jest również miastem partnerskim Frankfurtu nad Menem.

Punktem kulminacyjnym wizyty było uroczyste podpisanie porozumienia o współpracy w zakresie pomocy społecznej między Frankfurtem, a Krakowem na kolejne pięć lat. W skład delegacji weszli przedstawiciele Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Uniwersytetu Jagiellońskiego, Akademii Pedagogicznej oraz organizacji pozarządowych działających w zakresie pomocy społecznej.

3. Spotkanie ze studentami Wyższej Szkoły Zawodowej z Frankfurtu

W grudniu 2006 roku w Domu Dziecka nr 1 przy ul. Krupniczej 38 w Krakowie odbyło się spotkanie pracowników MOPS oraz Dyrektora Domu Dziecka nr 1 ze studentami Wyższej Szkoły Zawodowej z Frankfurtu nad Menem. Studenci kierunku: praca socjalna i zdrowie zainteresowani byli funkcjonowaniem MOPS oraz metodami pracy z dziećmi w grupach mieszkalnych i grupach usamodzielnienia.

10.2 Współpraca z miastem Bielefeld

W sierpniu 2006 roku dwóch pracowników MOPS wzięło udział w Sympozjum Bethel – Kraków „Zmiana Perspektywy” zorganizowanym w Bielefeld w Niemczech w ramach długoletniej już współpracy pomiędzy Zakładami Bethel, a Szpitalem Specjalistycznym im. dr. Babińskiego w Krakowie. Sympozjum miało na celu wymianę doświadczeń w grupach zadaniowych, określając podobieństwa oraz różnice pomiędzy strukturą organizacyjną pomocy medycznej, opieki i wsparcia oraz rehabilitacji osób chorujących psychicznie w obu krajach.

10.3 Zakres pozostałej współpracy międzynarodowej

1. W ramach porozumienia AQUA, wynikającego ze współpracy międzynarodowej przy realizacji projektu pn. „Krakowska Inicjatywa Społeczna na Rzecz Gospodarki Społecznej – Cogito”, w ramach Inicjatywy Wspólnotowej Equal.

- W marcu 2006 roku przedstawiciele MOPS wzięli udział w spotkaniu grup roboczych partnerstwa Aqua w Hamburgu. W ramach wizyty uczestnikom spotkania zaprezentowano model diagnozowania zdolności do pracy stosowany przez Centrum Berufsförderungswerk ofertę treningu zawodowego dla osób chorujących psychicznie w celu przygotowania zawodowego lub przygotowania do powrotu na otwarty rynek pracy.
- W czerwcu 2006 roku przedstawiciele MOPS wzięli udział w spotkaniu grup roboczych partnerstwa Aqua w Jurmalii, (Łotwa). W ramach grupy roboczej „Diagnoza zdolności do pracy i kwalifikacji” strona polska zaprezentowała wypracowane narzędzie diagnozowania zdolności do pracy beneficjentów projektu. W ramach grupy roboczej „Pozytywna Kampania – antystygma” polscy partnerzy zaprezentowali stan przygotowań do „Ogólnopolskiego Dnia Solidarności z Osobami Chorującymi Psychicznie”.
- We wrześniu 2006 roku przedstawiciele MOPS wzięli udział w spotkaniu grup roboczych partnerstwa w Krakowie. Partnerzy z Niemiec i Łotwy uczestniczyli w Dniu Solidarności z Osobami Chorującymi Psychicznie.
- W grudniu 2006 roku przedstawiciele MOPS wzięli udział w spotkaniu grup roboczych partnerstwa w Halle. Temat spotkania dotyczył integracji społecznej beneficjentów projektu w aspekcie ich kompetencji kluczowych.

2. W ramach porozumienia SEEN, wynikającego ze współpracy międzynarodowej przy realizacji projektu pn. „Krakowska Inicjatywa Społeczna na Rzecz Gospodarki Społecznej – Cogito”, w ramach Inicjatywy Wspólnotowej Equal.

W listopadzie 2006 roku odbyła się wizyta studyjna w Szkocji, mająca na celu zapoznanie się z funkcjonowaniem firm społecznych w Glasgow i Inverness. Zaprezentowano podłoże prawno-organizacyjne gospodarki społecznej w Szkocji oraz „dobre praktyki” i doświadczenia, które mogą być wykorzystane w Polsce.

3. Współpraca z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Parnü w Estonii.

W lutym 2006 roku nawiązano współpracę z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Parnü, z którym wspólnie opracowano wniosek do projektu Dafne w zakresie przemocy w rodzinie. Wniosek niestety nie otrzymał dofinansowania, natomiast współpraca w tym zakresie jest planowana przy opracowywaniu kolejnych projektów.

4. Współpraca ze Svendborgiem.

W marcu 2006 r. za pośrednictwem Wydziału Spraw Społecznych UMK nawiązano współpracę w zakresie pomocy Społecznej ze Svendborgiem w Danii. Planowane są wizyty studyjne pracowników MOPS mające na celu poznanie pracy ośrodków pomocy osobom starszym.

5. Udział MOPS w programie sektorowym „Współpraca Międzynarodowa Gminy Miejskiej Kraków”.

W 2006 roku MOPS uczestniczył w międzynarodowym projekcie CASE (Interreg III C) – Miasta Przeciw Wykluczeniu Społecznemu. Celem projektu jest stworzenie strategii społecznej rewitalizacji dzielnic przemysłowych zagrożonych degradacją i wykluczeniem społecznym. W Krakowie „strefą” docelową projektu jest Nowa Huta. W kwietniu 2006 roku dwóch pracowników MOPS brało udział w wizycie studyjnej

w Gelsenkirchen i w Hamburgu w Niemczech. W listopadzie pracownik MOPS w ramach projektu CASE uczestniczył w wizycie studyjnej w Komarnie na Słowacji. W czasie wizyty uczestnicy zwiedzili Dom Pomocy Społecznej dla osób starszych, szkołę oraz dom i osiedle dla osób pochodzenia romskiego. Problemy społeczności romskiej w tym regionie były jednym z głównych tematów wizyty.

6. Seminarium w Finlandii.

W kwietniu 2006 r. w ramach programu sektorowego „Współpraca Międzynarodowa Gminy Miejskiej Kraków” Przedstawiciel MOPS uczestniczył w seminarium na temat współpracy gospodarczej i spraw społecznych. Bazując na strukturach europejskiej sieci REVES nastąpiła wymiana doświadczeń w zakresie organizacji i zarządzania pomocą społeczną jak również służby zdrowia. Partnerzy fińscy wyrazili gotowość przygotowania programów w zakresie ekonomii społecznej, do których mógłby włączyć się Kraków.

7. Spotkanie z łotewskim Urzędem Pomocy Społecznej z Rygi.

We wrześniu 2006 roku na prośbę Urzędu Pomocy Społecznej z Rygi odbyło się zorganizowane przez MOPS spotkanie z delegacją Urzędu z Rygi. Spotkanie dotyczyło nawiązania współpracy w zakresie pomocy społecznej między ośrodkami z Krakowa i Rygi.

**Sprawozdanie z działalności
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Krakowie za rok 2006**

**Rozdział:
Organizacja oraz ważniejsze
przedsięwzięcia zapewniające ciągłość
funkcjonowania**

11 Kadry Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie, doskonalenie zawodowe pracowników

Realizacja tak wielu różnych spraw wobec licznej grupy klientów, a jednocześnie następujące w obszarze działań podejmowanych przez instytucje pomocy społecznej zmiany, zwiększający się zakres zadań, rozwój form aktywnej integracji oraz kierowanie pomocy do grup społecznych nie znajdujących się wcześniej w kręgu odbiorców pomocy, wiążą się z koniecznością doskonalenia zawodowego kadr pomocy społecznej i przygotowania ich do pracy w nowych lub zmienionych rolach.

W celu aktywizowania pracowników socjalnych do doskonalenia metod pracy socjalnej, stosowania nowych rozwiązań, podwyższania kompetencji zawodowych, podniesienia jakości pracy indywidualnej oraz zespołowej w 2006 roku zrealizowany został w MOPS cykl superwizji prowadzonych przez superwizora zewnętrznego. Przeprowadzone superwizje koncentrowały się w szczególności na pracy socjalnej prowadzonej przy wykorzystaniu narzędzia kontraktu socjalnego. Dla przygotowania pracowników Ośrodka do prowadzenia superwizji wewnętrznych zorganizowano również 3 dwudniowe szkolenia „Superwizja kontraktu socjalnego”. W szkoleniu udział wzięło 57 osób: kierownicy filii i zespołów problemowych oraz specjaliści pracy socjalnej.

Tabela: Podnoszenie kwalifikacji zawodowych

Lp.	Działania	2006
1	Liczba osób, uczestniczących w szkoleniach	356
2	Liczba osób uczestniczących w specjalizacjach zawodowych (specjalizacja w zawodzie pracownika socjalnego)	1
3	Liczba osób podejmujących w porozumieniu z pracodawcą studia wyższe oraz studia podyplomowe	10
4	Środki przeznaczone na doskonalenie zawodowe	62 894 zł.

Kadry MOPS prezentują wysoki poziom wykształcenia i przygotowania do pracy. Wzrasta przede wszystkim liczba osób posiadających wykształcenie wyższe oraz specjalizacje z zakresu pracy socjalnej lub z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Tabela: Wykształcenie pracowników

Lp.	Wykształcenie pracowników	2006	
		liczba osób	%
1	Wykształcenie wyższe	234	38
2	Wykształcenie średnie kierunkowe, w tym:	203	33
	z dodatkową specjalizacją w zawodzie pracownika socjalnego	63	10
	z dodatkową specjalizacją w zakresie organizacji pomocy społecznej	17	4
3	Wykształcenie średnie inne	63	10
4	Wykształcenie inne (zawodowe)	29*	5
5	Łącznie pracownicy	609	100

*osoby zatrudnione w ramach form zatrudnienia wspieranego (roboty publiczne, projekt Cogito)

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie organizuje również szkolenia wewnętrzne służące podnoszeniu kompetencji pracowników, a w konsekwencji przyczyniające się do podniesienia efektywności obsługi klientów.

W związku z wdrażaniem systemu Oprogramowania Użytkowego Pomost przeprowadzono szkolenia wewnętrzne przeznaczone dla 110 pracowników MOPS.

Ponadto w związku z obowiązywaniem rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 1 marca 2005 roku w sprawie wzoru kontraktu socjalnego (Dz. U. Nr 42, poz. 409),

w 2006 roku prowadzony był cykl szkoleń wewnętrznych pn. „Kontrakt socjalny w praktyce”. W szkoleniach udział wzięły 84 osoby – pracownicy socjalni filii, Działu Pomocy Bezdomnym, prawnicy i psycholodzy zatrudnieni w Dziale Poradnictwa oraz pracownicy zatrudnieni w ramach projektu „Streetworking – skuteczny kontakt z klientem”.

11.1 Więcej pracowników socjalnych – skuteczniejsza pomoc

Zgodnie z wymogami ustawy o pomocy społecznej ośrodek pomocy społecznej powinien zatrudniać pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby mieszkańców gminy. Na każde 2 tys. mieszkańców powinien przypadać, co najmniej jeden pracownik socjalny. W budżecie Miasta Krakowa na rok 2006 uwzględniono zatrudnienie nowych pracowników socjalnych.

W związku ze znacznym wzrostem zatrudnienia pracowników socjalnych opracowane zostały jednolite zasady wdrażania nowych pracowników do pracy w MOPS. Za wdrażanie aspirantów pracy socjalnej odpowiedzialni byli specjaliści pracy socjalnej pełniący funkcję opiekunów poszczególnych aspirantów. Pod ich nadzorem aspiranci przeprowadzali wywiady środowiskowe, opracowywali plan pomocy. W trakcie wdrażania aspiranci wzięli udział w szkoleniach z zakresu:

- administracji publicznej i samorządu terytorialnego,
- systemu zabezpieczeń społecznych, systemu pomocy społecznej, ustawy o pomocy społecznej, świadczeń z pomocy społecznej i innych świadczeń socjalnych, orzecznictwa o niepełnosprawności,
- struktury MOPS, zadań realizowanych przez poszczególne komórki organizacyjne, w tym działy centralne i zespoły problemowe filii,
- ochrony informacji niejawnych, ochrony danych osobowych,
- komunikacji interpersonalnej w pracy socjalnej ze szczególnym uwzględnieniem pracy z zastosowaniem kontraktu socjalnego.

Proces wdrażania do pracy kończył się egzaminem weryfikującym poziom zdobytej wiedzy i kompetencji. Wyniki egzaminów oraz opinia specjalisty pracy socjalnej pełniącego funkcję opiekuna stanowiły podstawę do zatrudnienia aspirantów na stanowisku pracownika socjalnego.

Zwiększenie liczby pracowników socjalnych pracujących z rodzinami objętymi pomocą społeczną oraz ich przygotowanie do wykonywania zawodu pracownika socjalnego w sposób kompetentny spowoduje, że pracownicy będą mogli poświęcać więcej czasu i uwagi rodzinom, którym pomagają; jednocześnie podniesie się standard wykonywanej przez nich pracy.

12 Ważniejsze przedsięwzięcia i działania zapewniające ciągłość funkcjonowania MOPS

12.1 Wdrożenie systemów informatycznych

W związku z obowiązkiem przekazywania danych statystycznych za pomocą homologowanego systemu informatycznego do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, podjęto działania zmierzające do wdrożenia SI Pomost w sześciu Filiach MOPS oraz Dziale Pomocy Bezdomnym. Na potrzeby wdrożenia przygotowano infrastrukturę teleinformatyczną (instalacja serwerów baz danych, stanowisk komputerowych dla operatorów systemu oraz sieci logicznej w lokalach MOPS) oraz odbyły się szkolenia z zakresu obsługi SI dla około 100 pracowników MOPS. Zakupiono i wdrożono programy do gospodarki magazynowej oraz

ewidencji środków trwałych. Rozpoczęto prace mające na celu wdrożenie nowej struktury Systemu Informatycznego opartego na technologii „Active Directory” (instalacja serwera domeny oraz łącz internetowych działających w każdej lokalizacji jako „Virtual Private Network”).

12.2 Realizacja zakupów usług, konserwacji i dostaw

W minionym roku dokonano zakupów zwiększających standardy i wydajność pracy w zakresie informatyzacji Ośrodka poprzez zakupienie sprzętu komputerowego oraz urządzeń wielofunkcyjnych, a także zwiększono poziom bezpieczeństwa danych i wyposażenia komputerowego poprzez zakup klimatyzatorów do serwerowni. W obliczu nowych zadań realizowanych przez Ośrodek, takich jak wprowadzenie gospodarki magazynowej oraz prowadzenia prac w systemie gospodarczym obejmujących sprzątanie i roboty budowlane bardzo istotny dla sprawnego funkcjonowania Ośrodka był zakup trzech nowoczesnych, ekonomicznych pojazdów, co pozwoli usprawnić dostawę materiałów oraz rozwożenie poczty.

W ramach programów unijnych, zadań priorytetowych dzielnic oraz programów mających na celu reintegrację zawodową i społeczną długotrwale bezrobotnych realizowanych przez Ośrodek zakupiono wyposażenie warsztatu, elektroniczny sprzęt biurowy, meble oraz niezbędny sprzęt AGD i RTV, a także materiały budowlane, środki czystości i niezbędne narzędzia, w tym profesjonalne maszyny myjące.

W związku z wykonywaniem obowiązków zarządcy na 5 obiektach budowlanych zlecano wymagane przepisami prawa budowlanego przeglądy techniczne oraz czyszczenie rynien i rur spustowych, a także konserwację sprzętów przeciwpożarowych.

12.3 Roboty remontowe

1. Realizowane siłami własnymi

Systemem gospodarczym wyremontowano część pomieszczeń Filii Nr 9, Filii Nr 2, pomieszczenia w oficynie i budynku głównym przy ul. Józefińskiej, lokal Filii Nr 5, oraz wyremontowano po zalaniu 4 pomieszczenia w Filii Nr 1, a także odgrzybiono i wyremontowano pokoje w Ośrodku dla Ofiar Przemocy na os. Krakowiaków 46. Łącznie przeprowadzono prace obejmujące naprawę i wzmocnienie tynków oraz malowanie na powierzchni ok. 1100 m².

Współdziałano również przy realizacji prac remontowych prowadzonych przez pracowników zatrudnionych w ramach projektu pn. Krakowska Inicjatywa na Rzecz Gospodarki Społecznej – „Cogito”, przy remoncie lokali przy al. Słowackiego 46, ul. Dietla 64, os. Teatralnym 24, os. Szkolnym 34 oraz ul. Beskidzkiej 30.

Do części prac wykorzystano także 8 osób bezrobotnych, realizujących prace społecznie użyteczne. Osoby te wykonywały prace porządkowe na terenie komórek organizacyjnych Ośrodka, budynków będących w zarządzie trwałym MOPS, a także DPS przy ul. Praskiej i DPS na os. Szkolnym.

2. Roboty remontowe zlecane na zewnątrz

W ramach prac zleconych na zewnątrz uzyskano wymagane przepisami prawa budowlanego uzgodnienia i pozwolenia oraz wykonano następujące roboty budowlane:

1. Dostosowano sieć elektryczną do zwiększonego poboru mocy w budynku Interwencyjnej Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej dla Dziewcząt na os. Willowym.
2. Wymieniono stolarkę okienną w obiektach trzech filii Ośrodka: Filia Nr 5, ul. Praska 52, Filia Nr 7, al. Słowackiego 46, Filia Nr 4, os. Szkolne 34 oraz Socjalizacyjnej Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej, ul. Kąpielowa 41, Interwencyjnej Placówce

- Opiekuńczo-Wychowawczej dla Dziewcząt, os. Willowe 19. Łączna powierzchnia wymienionej stolarki okiennej wynosi 213 m².
3. Zamontowano w lokalu Filii Nr 4, os. Szkolne 34 drzwi wejściowe otwierane automatycznie dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych.
  4. Ocieplono ściany szczytowe budynku Miejskiej Noclegowni dla Bezdomnych Mężczyzn, ul. Makuszyńskiego 19 oraz elewację podwórkową budynku przy ul. Józefińskiej 14. Łączna powierzchnia ocieplenia wynosi 1400 m².
  5. Wykonano lamperię w korytarzach oraz zamontowano uchwyty do otwierania okien w lokalu Filii Nr 1.
  6. Usunięto zastępczo usterki budowlane w lokalu przy ul. św. Gertrudy 2/3 w Krakowie, w zakresie naprawy podłogi kuchennej, stolarki okiennej i drzwiowej, cyklinowania i malowania parkietu, likwidacji pęknięć na ścianie z płyt gipsowo-kartonowych w kuchni.
  7. Osuszono i odgrzybiono piwnice od strony wschodniej budynku, w którym mieszczą się Warsztaty Terapii Zajęciowej oraz wykonano chodnik z kostki betonowej do wejścia do budynku na os. Górali 19.
  8. Naprawiono opaski wokół budynku i utwardzono podjazd prowadzący do Socjalizacyjnej Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Grupy Usamodzielniającej przy ul. Kąpielowej.
  9. Rozbudowano sieci elektryczne i logiczne w lokalach komórek organizacyjnych Ośrodka przy ul. Praskiej 52, ul. Dietla 64, os. Szkolnym 34 oraz os. Słonecznym 15.
  10. Usunięto część usterek stwierdzonych na obiekcie przy al. Modrzewiowej 25 podczas okresowego przeglądu obiektu budowlanego.
  11. Naprawiono okucia okienne i przewody wentylacyjne w budynkach przy ul. Sołtysowskiej 13 c oraz 13 d.
  12. Zamontowano chłodnice oleju dźwigu osobowego w lokalu przy ul. Sołtysowskiej 13 d.
  13. Wymieniono obróbki blacharskie i naprawiono wywiewki na kominach w Ośrodku dla Osób Dotkniętych Przemocą na os. Krakowiaków.